

Naša anketa

Mali V. Británia, USA a ďalší spojenci otvoriť 2. front skôr?

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armádneho generála L. Svobodu, Čierny Potok: – Samozrejme, že mali, ale sľúbený termín stále oddŕaľovali, s vierou, že ZSSR sa maximálne vyčerpá a potom zrealizujú Churchillov plán (Nemysliteľné), pričom využijú aj bojaschopné nacistické armády v britskej a francúzskej okupačnej zóne!

2. front otvorili až na opakované naliehanie Stalina a z obavy, že ZSSR porazí nacistické Nemecko bez príspevku spojencov.

Libuša Klučková, predsedníčka ZO SZPB Dunajská Streda: – Otvorenie 2. frontu prišlo pomerne neskoro a to aj na niekoľkonásobné naliehanie Sovietskeho zväzu. V tom čase Červená armáda mala za sebou víťazstvá pri Stalingrade, Kursku..., uvoľnenú blokádu Leningradu, čo znamenalo nielen obrovské straty na ľudských životoch, ale aj možnosť, že ZSSR porazí nemecký nacizmus sám. Dovoľm si poznamenať, že v tomto čase sme akoby utlmení prebiehajúcimi udalosťami a zabúdame, že mladá generácia príliš neberie na vedomie historické kapitoly našich a svetových dejín. O to horšie, že v Európe zúri vojna. Sme nepoučiteľní?

Ivan Horský, člen ZO SZPB Jána Bulíka, Bratislava Petržalka: – Vo februári 1943 bola ukončená bitka o Stalingrad, ktorú možno považovať za rozhodujúci moment v bojoch na východnom fronte a v podstate aj v priebehu 2. svetovej vojny. Na prelome novembra a decembra 1943 sa uskutočnilo v Teheráne stretnutie najvyšších predstaviteľov svetových mocností za účasti ZSSR, USA a V. Británie. Stalin, Roosevelt a Churchill prerokovali jednak otázky stratégie na európskych bojiškách, konkrétne otvorenie západného frontu, ale aj o povojnovom osude strednej a východnej Európy. Výsledkom rokovaní bola dohoda, že západný front sa otvorí vylodením v severnom Francúzsku cez kanál La Manche na jar 1944. Zdá sa, že hlavne Veľká Británia robila priesťahy preto, aby sa operácia uskutočnila neskôr. Podľa môjho názoru dohody sa majú plniť.

Štefan Horváth, podpredseda OblV SZPB Banská Bystrica: – Problém 2. frontu sa stal aktuálnym najmä po víťazstvách Červenej armády pri Kursku. Churchillovi a Rooseveltovi už muselo byť jasné, že strategická iniciatíva na východnom fronte definitívne prešla na sovietsku stranu. Briti, ale ani Američania, nemali prioritný záujem na otvorení 2. frontu. Koncom roku 1943 o otvorení druhého frontu rokovali Stalin, Roosevelt

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Ukrajina je vo vojne, no parlament...

...sa má zaoberať tretoradými záležitosťami.

Pretože ako inak nazvať návrh zákona na premenovanie 15 miest, 321 dedín a 7 štvrtí, ktorý bol podaný koncom apríla?

Niektoré navrhované názvy sú pre nás možno až komické. Napríklad v Odeskej oblasti sa navrhuje dedinu Naževdovka premenovať na Šampaň, dedinu Rošča na Nový Paríž...

-r-

Veniec kladie predseda SZPB V. Longauer s tajomníkom SZPB Zdenkom Martonom a bratislavskou oblasťou tajomníčkou SZPB Katarínou Frišovou.

Bulharskí občania, či partizáni?

Z veľvyslanectva Bulharska nám prišla pozvánka na pietny akt, ktorý sa mal konať pri „Pomníku bulharských občanov“. Ak si však dáte tieto tri slová do google vyhľadávača, nič také sa v Bratisla-

ve nenachádza. Google.com vám ponúkne niečo iné – „Pamätník bulharských Partizánov“ na Vajanského nábřeží.

Nech bolo, ako bolo, stretli sme sa na jednom mieste. Jedni prišli k Pa-

mätníku Christa Boteva uctiť si bulharských občanov a my, potomkovia slovenských protifašistických bojovníkov, sme si uctili bojových druhov, bulharských partizánov.

(Pokračovanie na str. 3)

Čo povedať k 80. výročiu operácie Overlord?

Vo štvrtok 6. júna sme si pripomenuli 80. výročie operácie Overlord, teda vylodenia Spojencov v Normandii.

Hlavní spojenci boli v 2. svetovej vojne traja (ZSSR, V. Británia a USA), ale toho tretieho, dnešné Rusko, na oslavu nielenže nepozvali, ani ho len nespomenuli. Zato tam privítali predstaviteľa ukrajinského neobanderovského režimu, ktorý... však my vieme čo tento Hitlerov spojenecký režim a jeho Waffen SS Hallič robil s Poliakmi, i s našou vlasťou v čase SNP!

To, že Rusov do Normandie nepozvali, je len politika, to nie je žiadna úcta k dejinám! Áno, vylodení spojenci, Američania, Briti, Kanadčania... si našu úctu a vďaku zaslúžia, pretože mali rovnaký cieľ, ako my – poraziť nemeckých nacistov. V tom sa dá súhlasiť aj s prezidentkou SR Zuzanou Čaputovou, že v Normandii sa bojovalo aj o slobodu Slovenska.

Ale prečo nepriznáme aj čosi iné? A síce, že celá operácia Overlord mohla vyjsť nazmar, keď Hitler podnikol protiútok v Ardenách? Táto najväčšia horská bitka v dejinách sa mohla preliať až na atlantické pobrežie a tam utopiť spojencov v oceáne.

Kto bol ten, čo napomohol, že sa to nestalo? Bol to Stalin, ktorý splnil prosbu Winstona Churchilla zo 6. 1. 1945 a predčasne (12. 1. 1945) spustil Visliansko-oderskú operáciu na 1200 km širokom fronte. A ako tým pomohol Spojencom? Nemecké velenie na červený útok reagovalo stiahnutím ďalších zväzov zo západného frontu, čím sa nemecký prielom v Ardenách podarilo zaceliť.

Ak niekedy organizátori osláv v Normandii nebudú zahŕňať niektoré skutočnosti, tak pomenujú aj túto súvislosť, ale ak nie, stále budú len trápnyimi falzifikátormi vlastných dejín.

Vladimír Mikunda

Kresťanské osobnosti podali podnet na rozpustenie Progresívneho Slovenska

Slová predsedu Progresívneho Slovenska Michala Šimečku, ktorý sľuboval „urobiť všetko, aby Fico nevládol“, si atentátnik mohol vyložiť aj ako pokyn, aby strieľal.

Dnes, dvanásť dní po hrôzostrašnom pokuse o atentát, akoby objednaný na verejných mítingoch, na ktorých nenávisťné slová zneli predovšetkým z úst predstaviteľov Progresívneho Slovenska a ich šéf sľuboval „urobiť všet-

ko, aby Fico nevládol“, ak „všetko“ tak „všetko“, čo si atentátnik mohol vyložiť aj ako pokyn, aby strieľal, podalo sedem osobností spomedzi slovenských katolíckych aktivistov podnet generálnemu prokurátorovi na rozpustenie strany Progresívne Slovensko. Keďže hrozí, že táto strana nezľaví zo svojich antidemokratických, fašistických, a protištátnych aktivít.

Extraplus.sk z 28. 5. 2024

Originál textu: <https://www.extraplus.sk/clanok/krestanske-osobnosti-podali-podnet-na-rozpustenie-progresivneho-slovenska>

Na zamyslenie:

V Európskej únii prestalo existovať právo na iný názor!

Robert Fico, 5. júna 2024

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

06

Čoho sa bojí Amerika?

Prezident USA uviedol, že dôsledkov porážky Ukrajiny. Ale prečo?

Vraj preto, že v dôsledku toho môžu európske štáty, susediace s Ruskom, vrátane Poľska, „schytiť sa a správať sa samostatne“. Kto neverí, napísal to list Time.

Biden teda vyjadril obavu, že „všetky tieto krajiny pozdĺž fiktívnej hranice Ruska, od Balkánu a Bieloruska, sa schytia a začnú sa správať samostatne“.

Ďalej povedal, že plánuje „určiť budúcnosť Európy“ na dlhodobé obdobie, ak zvíťazí vo voľbách.

No potrebujeme ešte väčší dôkaz, že sme kolóniou?

-r-

Čína varuje Západ pred jeho šíleným krokom

Západ by mala znepokojovať možná odveta prezidenta RF V. Putina v prípade, ak bude Ukrajine dovolené útočiť proti územiu Ruska západnými zbraňami, píše Asia Times.

„Útok na ruské územie môže vyprovokovať sil-

nú a, možno, nepredvídateľnú reakciu zo strany Ruska,“ píše AT a upozorňuje, že ani takýto krok by nezmenil celkovú situáciu, len by zvýšil riziko eskalácie konfliktu na omnoho zničujúcejšiu vojnu.

-r-

To skôr Európa sa pripravuje na vojnu s Ruskom...

...vyhlásil maďarský premiér Viktor Orbán v éteri rádia Kossuth.

„Pred dvomi svetovými vojnami šla pomerne dlho v médiách príprava na vstup do vojny. Myslím si, že dnes to prebieha v Bruseli a vo Washingtone,

no skôr v Bruseli, ako vo Washingtone, je to svojská príprava nálad na možný bezprostredný konflikt. Pokojne sa dá hovoriť, že prebieha príprava na vstup Európy do vojny, deje sa to v médiách a vo vyhláseniach politikov,“ povedal.

-r-

USA začali prehodnocovať vzťah ku Gruzínsku

Dôvod? Že Gruzínci si dovolili prijať rovnaký zákon o zahraničných agentoch, aký majú USA už spredu 2. sv. vojny!

Pred nedávnym rovnaký zákon prijali aj Rusi, pričom zdôraznili, že ho takmer celý odpísali od amerického. Lenže ani im nie je dané, aby si rovnako, teda „po americky“, chránili svoju demokraciu a svoje pravidlá v štáte.

Na to, že USA avizujú všeobecné prehodnotenie bila-

terálnych vzťahov s Gruzínskom, upozornil štátny tajomník A. Blinken. „Dnes začínam všeobecné prehodnotenie bilaterálneho vzťahu medzi Spojenými štátmi a Gruzínskom,“ rozšíril jeho stanovisko v poslednej tretine mája štátny department.

A ako na to zareagovali Gruzínci? Nad vecou! Líder parlament-

nej väčšiny Mamuka Mđinaradze považuje americký postoj za bezprecedentný a komický.

V Spojených štátoch sa verejne označujú organizácie, ktoré pôsobia v spoločnosti a financované sú zo zahraničia. Ak však to isté urobí iná krajina, tak už to nie je „demokratické“. Skrátka, to, čo je dovolené koňovi, nie je dovolené volovi!!!

-r-

V Spojených štátoch sa hovorí o novom spojencovi Ruska

Nemecko bude postupne odchádzať od spojenectva s USA a blížiť sa k partnerstvu s Moskvou, uviedol na sociálnej sieti X bývalý poradca Pentagonu Douglas Macgregor.

„Nemecko sa krok za krokom – intelektuálne, psychologicky a strategicky – pohybuje smerom k Rusku. (...) Pre Nemecko je to jediný spôsob ako obnoviť ekonomiku,“ napísal.

Macgregor predpovedal, že rozhodujúci rozkol medzi Berlínom a Washingtonom sa udeje v najbližšie mesiace. Už predtým vicekancelár a mi-

nister ekonomiky Robert Habeck priznal, že ekonomika SRN sa stala menej konkurencieschopnou kvôli zastaveniu nákupu ruského plynu, lenže zo zodpovednosti za roztrhnutie energetickej spolupráce obvinil Moskvu.

Podľa nemeckej štatistiky HDP štátu sa v roku 2023 znížil o 0,3 percenta. A pri sezónnych korekciách klesol o 0,1 %. V roku 2022 bol zaznamenaný rast o 1,8 % a so sezónnou korekciou o 1,9 percenta.

V roku 2022 Nemecko a aj Európa narazila na energetickú krízu, v dôsledku ktorej narástla inflácia. V mnohých prípadoch to bol aj dôsledok protiruských sankcií.

-r-

Stoltenbergová nebezpečná výzva

Generálny tajomník NATO Jens Stoltenberg vyzval alianciu, aby stiahla obmedzenia na útok Ukrajiny západnou výzbrojou na objekty na území RF.

Útok proti ruskému územiu považujú za prípustný francúzsky prezident E. Macron, britský

minister zahraničia D. Cameron. Neskôr sa aj minister obrany V. Británie Grant Shapps nechal počuť, že Kyjev naozaj dostal súhlas na nasadenie britských zbraní na útok proti Krymu, pretože polostrov považuje za územie Ukrajiny.

Podľa ria.ru z 24. mája 2024

Je to de facto vyhlásenie vojny jadrovej mocnosti

Desať štátov povolilo Ukrajine použiť ich zbrane na útok na ruské územie: Česká republika, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Poľsko, Švédsko a V. Británia.

Zverejnila to ukrajinská publikácia „Liga.net“. Autori článku sa pri tom odvolávajú na citácie lídrov uvedených krajín a tie aj zverejňujú.

Nedávno aj šéf zahraničného výboru Snemovne reprezentantov Michael McCaul vyzval amerického ministra zahraničia Antonyho Blinkena,

aby zrušil zákaz zaútočiť proti ruskému územiu americkými zbraňami a poukázal na mapu ruského územia so zónou, ktorú môže Amerika pokryť svojimi strelami ATACMS.

Paralelne s tým skupina amerických kongresmanov, vedená predsedom výboru pre spravodajské služby Mikom Turnerom vyzvala ministra obrany Lloyda Austina, aby Kyjevu umožnil používať americké zbrane na „útoky na strategické ciele na ruskom území za určitých okolností“.

-r-

Čo píšete o (proti)fašizme iní?

■ V Estónsku odstránili pamätník Hrdinu ZSSR

Veľvyslanectvo RF v Estónsku je rozhorčené odstránením pamätníka na počesť pilota, Hrdinu ZSSR Jakova Jakovleviča Ljachova a ukazuje na dvojtvárnosť miestnych úradov, ktoré sa demonštratívne starajú o monumenty nacistov, čítate na stránke veľvyslanectva.

„Sme rozhorčení ďalším rúhačským vandalským aktom – odstránením pamätníka, vybudovaného v dedinke Pikasilla... na počesť Hrdinu Sovietskeho zväzu J. J. Ljachova, ktorý tu padol smrťou chrabrych 17. 9. 1944 pri svojom poslednom lete.“ Na druhej strane monumentom, postaveným na počesť nacistov, konkrétne legionárov 20. divízie Waffen SS v dedinke Sinimae, sa poskytuje okázalá starostlivosť.

„Dvojtvárnosť estónskych úradov, ktoré napomáhajú šíreniu a ospravedlňovaniu neonacizmu, je očividná...“ Podľa ria.ru z 10. 6. 2024

■ Čo povedať k 80. výročiu operácie Overlord?

Európsky cynizmus na najvyššej úrovni! Najrusofóbnejšie noviny v Holandsku, NRC, dnes uverejňujú článok o tom, ako Holanďania oslávili výročie vylodenia spojencov v Normandii. A pozrite si titulok:

„80 rokov po druhej svetovej vojne: Nemci sú teraz Rusi“. To je z novín v Holandsku! Krajina, ktorá bojovala proti nacistom len päť dní a potom verne slúžila Hitlerovi! A teraz sa títo šmejdi odvážia robiť paralely medzi nacistami spredu 80 rokov a Rusmi!! Článok opisuje oslavy a končí takto:

„Vojaci idú do dediny na sviatok. Zajtra sa 17. peší obrnený prápor vráti k pravidelnej práci – k príprave na prípadnú vojnu s Ruskom.“ Holanďania si zjavne v niečom poplietli hlavu. Rusi bojovali proti nacistom a stále proti nim bojujú. A Holanďania boli na strane nacistov a stále im slúžia – uviedol historik a politológ Vladimir Kornilov vo svojom blogu.

AM z 10. 6. 2024, výňatok

■ „Bolo to práve Rusko“: vo Francúzsku razantne o jubileu vylodenia v Normandii

Éric Zemmour vyzval nezabúdať na úlohu Ruska pri víťazstve nad nacistickým Nemeckom.

Nesmie sa zabúdať, že to bolo práve Rusko, kto rozdrvil hitlerovskú armádu a až potom sa vo Francúzsku vylodili Američania a oslobodili Západnú Európu, vyhlásil do éteru Europe 1 bývalý prezidentský kandidát, líder francúzskej pravicovej strany „Reconquista“ Éric Zemmour.

Na otázku moderátorky o neúčasti Ruska na slávnosti povedal: „Počúvajte, zdá sa mi, že Rusko pozývali pred desiatimi rokmi a potom prestali, pretože... oni bojovali na inom fronte.“ V ďalšom k tomu dodal, že Rusko musí mať svoje čestné miesto, pretože „práve ono rozdrvil nemeckú vojnovú mašineriu, ktorá bola v tom čase najlepšou armádou na svete“.

„Nesmieme zabúdať, že bolo to Rusko, kto rozdrvil nemeckú vojenskú mašineriu a až potom sa vo Francúzsku vylodili Američania a oslobodili Západnú Európu,“ zdôraznil Zemmour historicky objektívny fakt.

-r-

■ Počet Francúzov, ktorí veria hlavne zásluhy USA na víťazstve nad Hitlerom, vyrástol!

Počet Francúzov, ktorí si myslia, že najväčší vklad mali na porážke nacistického Nemecka Spojené štáty, sa oproti roku 1945 strojnásobil. Vyplýva to z prieskumu Francúzskeho inštitútu verejnej mienky (Ifop).

„Prevažná väčšina Francúzov (60 % oproti 20 % v roku 1945) si myslí, že USA sú štátom, ktorý vniesol najväčší vklad do víťazstva nad Nemeckom v roku 1945,“ hovorí sa na stránke inštitútu. Len 25 % respondentov uvádza, že hlavná zásluha na porážke nacistického Nemecka patrí ZSSR (v roku 1945 57 %). 15 % Francúzov si myslí, že hlavný vklad vniesla V. Británia.

-r-

■ Rusko oslobodzuje svet od nacizmu a fašizmu

Pre RIA Novosti to vyhlásil poradca prezidenta Nikaraguy Laureano Ortega.

„Rusko prostredníctvom projektov v sfére bezpečnosti a obrany, konkrétne v Nikaragua, napomáha mieru, pokoju, bezpečnosti, stabilite, a my sa pýtame tým, že s Ruskom v tejto oblasti spolupracujeme, pretože Rusko je štát, ktorý historicky, a v súčasnosti v tom pokračuje prezident Putin, bojuje za bezpečnosť národov sveta,“ povedal Ortega a dodal, že „veľká bitka proti

(Pokračovanie na str. 4)

Bulharskí občania, či partizáni?

(Dokončenie zo str. 1)

Pietny akt 3. júna bol, ako po iné roky, dôstojný a úctivý k bulharským hrdinom. Vyjadril tiež priateľstvo oboch našich národov, čo zdôraznila aj účasť na ňom ministra ZVaEZ SR Juraja Blanára, predsedu zahraničného výboru NR SR Mariana Kéryho a ďalších poslancov. Privítaný bol aj predseda SZPB Viliam Longauer.

Bulharský veľvyslanec najskôr „čo najdôraznejšie odsúdil atentát na predsedu vlády SR Roberta Fica“ a zaželel mu skoré uzdravenie. Potom pohovoril o 2. júni, ktorý je pre Bulharskú republiku pamätným dátumom, pretože si „uctievame bulharského revolucionára Christa Boteva, bojovníka za slobodu a nezávislosť Bulharska“.

Keď pohovoril o bulharských vlastencoch, ktorí sa zapojili do nášho protifašistického odboja a z ktorých niektorí spia v našej zemi, zdôraznil, že „ich hrdinský čin je živým symbolom družby a solidarity medzi našimi dvoma bratskými národmi“.

Juraj Blanár sa hneď v prvých slovách venoval blížiacemu sa 80. výročiu SNP a poukázal na to koľko národov a národností nám v ňom pomáhalo. Zdôraznil veľkú spolupatričnosť našim bulharským priateľom, „keď si pri tomto pamätníku pripomíname mladých hrdinov, ktorí padli v zápase za slobodu našej vlasti. Vážim si ich odvahu a odhodlanie, lebo sa obetovali aj za nás, za ďalšie generácie, aby sme mohli žiť lepší, slobodnejší život“.

Minister zahraničných vecí vy-

zdvihol pretrvávajúcu priateľskú úroveň slovensko-bulharských vzťahov. Poukázal aj na ďalšie

symboly tohto priateľstva, napríklad bratislavské ulice Bulharskú, Blagojevovu či Vazovovu.

Na pietnom podujatí sa zúčastnili aj žiaci Bulharskej zá-

kladnej školy a gymnázia Christa Boteva v Bratislave, ktoré sa pri pamätníku predstavili so svojim programom.

Vladimír Mikunda

Spoločná snímka niektorých členov SZPB s veľvyslancom Bulharska Vassilom Petkovom.

Český svaz bojovníků za svobodu

Tisková zpráva

Jméнем Českého svazu bojovníků za svobodu vyjadrují své znepokojení nad teroristickým útokem na predsedu slovenské vlády Roberta Fica.

Robert Fico je pro nás člověk, se kterým se setkáváme při memoriálních akcích, projevu úcty k bojovníkům proti nacismu a fašismu, našim osvoboditelům. Robert Fico je nejen slovenský vlastenec a státník, zároveň je

člověk, který má za životní cíl nezávislost, státní svrchovanost a prosperitu bratrského Slovenského lidu.

Proto jsme ve své mysli a srdci s ním, s jeho rodinou a spolupracovníky. Děkujeme z celého srdce také léčícím lékařům a sestřím. Přejeme našemu drahému příteli Robertovi mnoho sil a brzké uzdravení.

Předseda Českého svazu bojovníků za svobodu
Ing. Jaroslav Vodička, plk. v.v.

V Praze dne 19. května 2024

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

a Churchill v Teheráne. Britský premiér, z pochopteľných dôvodov, preferoval vylodenie na Balkáne, Stalin však bol jednoznačne za vylodenie v západnej Európe cez kanál La Manche. Na svoju stranu získal aj amerického prezidenta.

Pôvodne sa vylodenie malo uskutočniť na jar r.1944, čo by znamenalo stiahnutie značnej živej sily, zbraní a techniky z východného frontu a odľahčilo tak Červenej armáde. Nakoniec sa nedodržel ani pôvodný termín 7. máj 1944 a operácia Overlord bola zahájená o mesiac neskôr až 6. júna 1944. Skoršie otvorenie 2. frontu v Európe tak mohlo zachrániť množstvo životov vojakov bojujúcej Červenej armády a dosiahnuť aj skoršie ukončenie 2. svetovej vojny v Európe.

Ivan Poljak, člen výboru ZO SZPB Jána Bulíka, Bratislava Petržalka: – Myslím si, že áno, zabránilo by sa obrovským stratám na životoch národov Európy a predovšetkým Sovietskeho zväzu.

Príčinou bolo, že neboli dostatočne pripravení na ozbrojené akcie a domnievali sa, že to vybojujú iní. USA pomáhali Sovietskej armáde posielaním výzbroje a humanitárnu pomocou. Veľkej Británii viac záležalo na vlastnom impériu, ako na okupovanej Európe.

Jozef Petráš, podpredseda OblV SZPB, Trnava: – Ja som presvedčený, že určite mali! Ide však o to, či to chceli, alebo boli donútení vývojom oslobodeneckej misie Červenej armády?!

Myslím si, že priebeh oslobodzovania ich donútil konať tak, aj keď určite váhali! Mali strach z vývoja a vplyvu Sovietskeho zväzu na svetový vývoj a povojnové usporiadanie Sveta.

Je tragédiou, že svetoví zločinci, ktorí podporovali Hitlera, sa dnes pomocou nevzdelených politikov a skorumpovaných médií pasujú za osloboditeľov!!!

Anketová otázka do Bojovníka č. 7/2024:

Americký diplomat a historik George Kennan tvrdí, že „nech Sovietsky zväz a Rusko urobia čokoľvek, nech ustúpia v čomkoľvek, všetko to bude vnímané len ako ich slabosť. Amerika si vsugerovala, že je rytierom na bielom koni, ktorý bráni čistú pannu, ktorou je americký ľud. A úloha Mordoru je pridelená Rusku.“

Je to pravda? Ak áno, týka sa to len Ruska alebo aj nás? (Odpovede posielajte do 20. 7. 2024)

Anketová otázka do Bojovníka č. 8/2024:

Čo pre vás znamená SNP? (Odpovede posielajte do 9. 8. 2024)

Nie ich presvedčiť, my ich musíme poraziť!

Presne tieto slová použil Viktor Orbán po „Pochode mieru“ 1. júna pred asi 100 tisíc svojimi priaznivcami.

A povedal to v rámci predpovede, že Ukrajina zahynie, pričom spolu s ňou vraj zahynie aj Európa, ak nebudú zastavení jej krvilační politici. Dodal, že on vie, ako zastaviť vlak s jeho bláznivým rušňovodičom, ktorý vieze Európu do Tretej svetovej vojny.

„Vojnu podporujúci politici chcú poraziť Rusko, ako sa

to pokúšali v prvej i druhej svetovej vojne. Navyše sú pripravení zraziť sa s celým Východom a myslia si, že v tejto vojne zvíťazia,“ uviedol. „Vojna je pre nich drogou, sú jej otroci, ktorí sa v žiadnom prípade nepovažujú za zodpovedných a nikoho nepočúvajú. Pre takýchto politikov nemá význam obyvateľstvo krajín, ich osud a budúcnosť detí. Ich nie je možno presvedčiť. Preto ich musíme nie presvedčiť, ale poraziť!“, zdôraznil.

–r–

Atentát na Roberta Fica z pohľadu SVR RF

...Je pozoruhodné, že Spojené štáty a ich európski spojenci sa vytrvalo snažia presadiť verziu „osamelého páchatela“ nespokojného s „poklesom úrovne demokracie“ na Slovensku. Podľa informácií, ktoré má ruská SVR k dispozícii, sa americké vládne agentúry už snažia zapojiť do vyšetrovania, aby ho nasmerovali „správnym smerom“. Úlohou je vylúčiť propagáciu témy „politického terorizmu v Európe“ a ešte viac možnú „vonkajšiu stopu“ v teroristickom útoku, – uviedla Tlačová kancelária ruskej SVR.

Hovorkyňa ruského ministerstva zahraničia Marija Zacharova komentovala súvislosti atentátu takto: „Britský bulvárny denník The Times je presvedčený, že za atentátom na slovenského premiéra Roberta Fica stojí... Rusko. Peter Conradi, publicista a bratislavský korešpondent tohto vydania, sa s týmto útokom šialenca stotožnil. A ja som stále rozmýšľala, kto prvý sformuluje sakramentské „urobili to Rusi“? Ukázalo sa, že to boli The Times! Do týchto novín je nebezpečné zabalit' aj sušenú ploticu – ryba sa zblázni,“.

Podľa AM z 23. 5. 2024

Do pozornosti Ústrednej rady SZPB

Úspešní účastníci okresného kola Medzníky 2. svetovej vojny v Pezinku a delegácia bratislavskej oblastnej organizácie SZPB sa aj toho roku zúčastnili v bývalom koncentračnom tábore Mauthausen na najmasovejšom medzinárodnom antifašistickom podujatí Rakúska.

Cestou späť sa podľa plánu mali zastaviť, a aj sa zastavili, v jeho filiálke na predmestí mesta Melk.

Čo je na tohtoročnom stretnutí osobitne zaujímavé pre orgány SZPB?

Len to, že ho organizoval oblastný výbor SZPB Bratislava a za peniaze SZPB. Čiže, ak to zhodnotíme podľa teórie marketingu, daný projekt mal

byť aj mediálne spopularizovaný! To vie aj marketingový začiatok.

Lenže hlavný organizátor, oblastný predseda SZPB Martin Krno, o tom svojim článkom informoval naše médiá, ale médiá renegátskych odrodilcov zo Slovenského protifašistického hnutia!!!

Keď som ho požiadal, aby mi to

dovoliť tiež uverejniť, tak mi dal dve podmienky. Že tam bude jeho meno, ako autora, čo je úplne prirodzené, ale, že tam bude uverejnený aj zdroj, tzn. Slovenské protifašistické hnutie. Čo som, samozrejme, odmietol. Lebo oblastný predseda SZPB, za peniaze SZPB, nezakryte propaguje ako „zdroj“ renegátskych odrodilcov a iné OZ. Je to normálne?

Myslím si, že tu má už problém nielen oblastný výbor SZPB v Bratislave, ale aj ÚR SZPB. Toto predsa musí dostať nejakú čistú bodku!

Vladimír Mikunda

Rozumiete tomu? Američania vyvraždili indiánov, z černochoch si spravili otrokov, Japoncom predviedli atómové peklo, Vietnámcom zaživa upalovali napalmom, Srbom bombardovali zakázanou municiou a potom sa odrazu zamilujú do Ukrajincov?

Čo píšu o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 2)

fašizmu na Ukrajine“ má globálny význam a že na tomto fronte ide o boj za mier na celom svete.

„(Rusko) bojuje za mier na celom svete, opätovne nás oslobodzujú, ako to robili aj predtým, od nacizmu a fašizmu, a ktorý sa, ako všetci vieme, financuje, organizuje a riadi Spojenými štátmi a ich spojencami v NATO. Preto sme solidárni a vždy sprevádzame Rusko v jeho boji, dúfame a sme presvedčení vo veľké víťazstvo,“ dodal Ortega.

Podľa ria.ru z 8. júna 2024

Americký novinár: Obyvatelia Ukrajiny sú rukojemníkmi nacistov vo vláde a v Ozbrojených silách Ukrajiny

Po získaní nezávislosti Ukrajina našla hrdinov v podobe hitlerovcov a banderovcov, pričom stavila na nepriateľstvo s Ruskom.

Povedal to Alex Rubenstein, investigatívny novinár a spoluzakladateľ „Active Measures“ v rozhovore s Kim Iversenovou. Podľa jeho názoru nacistickou ideológiou sú presiaknuté najmä OSU a najvyššie poschodia moci.

V prípade Ukrajincov, prečo podľa vás uctievajú Banderu a prápor „Azov“? Prečo nie sú zahanbení všetkými týmito nacistickými relikviami? Napríklad v Nemecku nikdy ne nájdete nič podobné, možno len ako učebnú pomôcku, čím by ste nikdy nemali byť. Vyrovnali sa s tým. Viem, že Nemecko bolo nespokojné s Rakúskom, ktoré podľa ich názoru nerobilo dosť pre vyrovanie sa s nacistickou minulosťou.

– A zdá sa, že Ukrajina... Mnohí z nás to nikdy nevedeli, nikdy nás neučili, že Ukrajina bola tiež jednou z liahní nacizmu. Vedeli sme o Nemecku, učiteľia nám hovorili všetko o Nemecku a do istej miery aj o Rakúsku. Ale Ukrajina... Nikto nikdy nehovorí o Ukrajine, o tom, že to bola veľká liahň nacizmu. A zdá sa, že s minulosťou sa vôbec nevyrovnali. A vyzerá to tak, že stále tomu fandi... Čo myslíte, prečo sa toho tak držia? Je to približne to isté, čo vidíme vo svete, keď so vznikom nového

(Pokračovanie na str. 5)

O rezolúcii OSN k Srebrenici

SR sa pri nej zdržala, a to údajne z dôvodu potreby zachovania stability na západnom Balkáne. Takto to zdôvodnilo ministerstvo zahraničia vo svojom stanovisku.

Ministerstvo tiež skritizovalo, že iniciatíve nepredchádzal celospoločenský a medzináboženský dialóg v regióne, a najmä v krajine, kde ku genocíde došlo.

Valné zhromaždenie OSN vo štvrtok 23. 5. 2024 tiež schválilo vyhlásenie 11. júla za medzinárodný deň na pamiatku genocídy v Srebrenici v roku 1995.

Naša TASR o tom písala tak, akoby nesúhlas s rezolúciou vyjadrilo len Srbsko a Republika srbská v BaH. Pravdou však je, že dokument nepodporila ani polovica prítomných štátov. Za rezolúciu totiž hlasovalo len 84 štátov, 19 bolo proti a 68 sa zdržalo hlasovania. Priamo proti jej prijatiu bolo aj Maďarsko.

Ruský minister zahraničia S. Lavrov poukázal na to, že táto rezolúcia mala za cieľ „zlomiť Srbov“, ktorí sa nechcú pripojiť k sankciám proti Rusku a nechcú priznať nezávislosť Kosova. Navrhnutý dokument sa podľa jeho slov stal ultimátom Belehradu.

Náboje z nemeckého vojnového člna

15 ruských potápačov vylovilo zo zatopeného a zamínoveného nemeckého vojnového člna pri Kaliningrade v Baltickom mori vyše 6 800 kusov výbušnej munície. Správu priniesla tlačová služba MO RF v druhej polovici mája.

Na dve časti prelomený čln bol potopený pravdepodobne na jar 1945, jeho dĺžka je okolo 70 metrov a šírka 8 metrov. Leží v asi 17 metrovej hĺbke, poldruha kilometra od pobrežia Baltijska.

Ďalšie nebezpečné predmety sú v útrobach dvoch častí, ktoré ležia asi desať metrov od seba a zanesené sú pieskom a ílom. Minulý rok bolo odstránených vyše 16 500 nebezpečných predmetov. Ich nebezpečenstvo sa neustále zvyšuje postupujúcou koróziou.

Koho primátor Nagasaki nepozve na ceremoniál pamiatky na bombardovanie?

Primátor Shiro Suzuki vyhlásil, že bolo rozhodnuté nepozvať veľvyslanca Izraela, kvôli kritike vojenskej činnosti jeho štátu v sektore Gaza. Palestínčania však pozvanie dostanú.

Pozvanie nedostanú ešte Rusko a Bielorusko. Primátor rozosiela 154 pozvánok.

Oslavy s podporou petície

Tohtoročné oslavy Dňa víťazstva nad fašizmom v Detve boli výnimočné tým, že sa ich zúčastnil priamy účastník SNP Vladimír Strmeň.

Oslavy začali tradične kladením vencov a kytic zástupcami okresu, mesta, našej ZO SZPB, politických strán, dôchodcovských organizácií. Kyticu prišiel položiť aj poradca predsedu vlády SR Artur Bekmatov.

Oslavy pokračovali hymnou SR, ktorú zaspievali členovia speváckeho súboru SENIOR z Denného centra č. 3 v Detve. S prejavmi vystúpili prednosta OÚ v Detve Imrich Guž-

mer a primátor Detvy Branislav Baran. K účastníkom sa prihovril i Vladimír Strmeň. Početní prítomní, medzi nimi i žiaci základných škôl, ocenili jeho slová dlhotrvajúcim potleskom. Na záver speváci súboru SENIOR zaspievali niekoľko piesní.

Potom sa v kultúrnom centre konala tradičná členská schôdza, na záver ktorej V. Strmeň zahral na svojej harmonike a zaspieval niekoľko partizánskych piesní.

Artur Bekmatov nám priniesol petičné háčky, ktorých cieľom je rozšíriť definíciu protifašistického odboja na roky 1936–1948, aby sa vzťahovala aj na občanov ČSR, ktorí bojovali proti banderovcom a interbrigadistov v občianskej vojne v Španielsku. Háčky sme podpísali hromadne.

V priebehu schôdze boli odovzdané Pozdravné listy Oblastného výboru SZPB Zvolen dvom jubilantkám za ich dlhoročnú a aktívnu prácu v našom zväze a tiež členské preukazy novoprijatým členom.

Július Feješ
predseda ZO SZPB Detva, snímka Jaroslav Švábenský

9. máj aj o učiteľoch

V šumiaci sme si pripomenuli 79. výročie konca 2. sv. vojny v Európe spolu so žiakmi a učiteľmi našej ZŠ.

Pri prejave mi preblesla ontologická otázka – čo je to život? A odpoveďou bolo: Život, to je boj! Ale aký boj poznáme? Spýtal som sa prítomných. Poznáme dobrý a zlý boj. Ten dobrý charakterizuje každodenné prežívanie radostí i starostí.

Žiakom som predostrel myšlienku, že aj domáce úlohy sú forma boja. Ale forma takého boja, ktorá z nás robí lepších ľudí, preto by sme si mali vážiť učiteľov a ich prácu. Tí sa nám snažia odovzdať vedomosti, ktoré nás majú viesť k spolupráci, mali sa radi a hlavne žili v mieri.

V opačnom prípade, ak učiteľov niet, alebo je nimi opo-

vrhované, ľudská hlúposť začne smerovať k nenávisťi a vzájomnej závisťi. K tomu, že napokon prijmeme nesprávne za správne, čo sa premení na boj zlý – boj o život v podobe vojny.

Preto som poprosil, aby sme si vážili učiteľov, ale aj to, aby sme nehovorili o mieri ako o hodnote abstraktnej, ale ako o hodnote, ktorá je základným predpokladom života.

Maroš Čupka, predseda ZO SZPB Šumiac

Nespravodlivosť v Nitre

Z jedného listu: „Ako predseda ZO SZPB Nitra-kraj navrhujem na ocenenie a vyznamenanie našu aktívnu členku a neúnavnú bojovníčku proti fašizmu, obetavú funkcionárku, ktorá zo svojich vlastných peňazí zakúpila vence a kvety na vyše 30 akcií, ktorých sme sa ako základná organizácia zúčastnili. Ide už o sumu asi 450 Eur.“

Na dvoch zasadaniach oblastného výboru som v roku 2023 požiadal oblastného predsedu a oblastnú tajomníčku, aby nám aspoň časť týchto nákladov bola preplatená z príspevku, ktorý dostávame od ÚR SZPB.

Moja žiadosť bola zamietnutá s odôvodnením, že naša ZO SZPB nemá nárok na žiadny príspevok od oblastného výboru. Tieto

prostriedky sú vraj určené na plat tajomníčky a kancelárii oblastného výboru.

Všetky náklady spojené s aktívnou činnosťou našej ZO SZPB (vence, kvety, kahance), spolu s nákladmi na dopravu, si preto hradíme z vlastných peňazí.

Za všetku našu aktívnu činnosť sa nám nedostalo z úst oblastného predsedu a oblastnej tajomníčky ani len poďakovanie. Je to smutné, ale je to tak!

Prosím Vás preto, aby ste aspoň takouto formou ocenili prácu, ktorú robíme v našej ZO SZPB.

Pani Bc. Mária Machová oslávila 11. mája 2024 50 rokov. Je podpredsedníčkou ZO SZPB Nitra-kraj a mimoriadne aktívnou a obetavou členkou SZPB.“

Slavomír Fijalka, predseda ZO SZPB Nitra-kraj

Hitlerova faloš

Dňa 22. júna si pripomíname napadnutie Sovietskeho zväzu Nemeckom. V tejto súvislosti je treba vidieť aj Hitlerovu faloš, pretože...

Na slávnostnom zhromaždení 31. 1. 1940 pri príležitosti 7. výročia nástupu národných socialistov k moci Hitler vystúpil s prejavom, v ktorom sa jed-

na časť venovala sovietsko-nemeckým vzťahom.

Konkrétne povedal: „Nemecko a Rusko žili počas mnohých storočí v mieri a priateľstve. Prečo tomu nemôže byť rovnako aj v budúcnosti? Myslím si, že je to možné preto, lebo si to želajú oba národy. Všetky pokusy britskej a francúzskej plutokracie vyprovokovať nás na zrážku sú odsúdené na neúspech.“ (Je to neodškriepiteľný dôkaz maskovania plánu Drang nach Osten.)

Budúcnosť Ukrajiny je predurčená

DIKGAZETE píše, že Ukrajina sa môže stať nárazníkovým štátom, no predtým ju rozdelia na časti a tak podľa výsledku špeciálnej operácie stratí časť územia.

„V tureckých médiách mnohí predpokladajú, že Západ vytvorí situáciu, podľa ktorej Ukrajina musí byť rozdelená na časti a zmeniť sa na nárazníkový štát, odkiaľ sa bude dať viesť

nevyhnutná vojna na oslabenie Ruska. Washington, na rozdiel od Kyjeva teraz úplne jasne chápe nemožnosť návratu nielen Krymu, ale aj územia, nad ktorými Rusko dosiahlo kontrolu celkovo po roku 2022,“ hovorí sa v článku.

Jeho autor si všima aj to, že front je značne rozťahnutý a že v istom momente sa môže zrútiť. Kyjevský režim totiž nemá

ani síl, ani možnosti na zastavenie ruského útoku, dodáva.

V najbližšej perspektíve existuje pre Ukrajinu nebezpečenstvo obkolesenia naraz na mnohých smeroch, v dôsledku čoho nastane totálne zničenie OSU, píše sa v článku.

„Medzitým Kyjev, ako ranené zviera, pokračuje vo svojej agresívnej politike proti všetkým,“ zdôrazňuje autor. —r—

Bulharský prezident o porušení Západom dvoch červených čiar

Podľa Rumena Radeva existovali dve červené čiary, ktoré bránili, aby sa konflikt rozšíril. No a tie boli porušené, keď Západ dovolil použí-

vať svoje zbrane do hĺbky Ruska a vyslať poradcov a inštruktórov na frontovú líniu.

Podľa bulharského prezidenta, červenou líniou sa malo stať aj nedopustenie „priamej zrážky vojsk NATO a Ruska“.

Ukrajine sa končia ľudia

Vyhlásil to gubernátor Záporožskej oblasti Jevgenij Balickij a zdôvodňuje to tým, že Ukrajina znížila počet „bitúnkových útokov“.

„Samozrejme, že je vidieť, že sa im míňajú ľudia, pretože „bitúnkových útokov“ je stále menej a menej. Takmer všade už prechádzajú do obrany, vzdali dokonca aj Krynkov a Rabotino. Čiže protivník sa vyčerpáva, to je očividné. Vidieť aj to, že aj Západ sa

už unavil, že výzbroje sa nedostáva, čo sa dá len veľmi ťažko porovnať s mohutnosťou a ideologickou presvedčivosťou Ruska,“ zdôraznil pre RIA Novosti.

V ďalšom sa pustil porovnať ľudí na fronte. Ukrajinský vojak vraj nie je, na rozdiel od ruské-

ho, na fronte motivovaný, nechápe za čo bojuje. „Napríklad tí motivovaní, tetovaní nacisti, ktorí osem rokov zabíjali ľudí na Donbase a potom vyrazili po ruskú krv, už ich takmer niet. Všetci buď zdochli niekde po nemocniciach alebo boli vyzabíjaní na bojových poliach. Len jednotlivci z nich ostali niekde v zahraditeľných oddieloch, kde ešte policajujú,“ povedal gubernátor.

Charkov a Odesa budú ruské

V rozhovore s Tuckerom Carlsonom to vyhlásil zakladateľ americkej PMC „Blackwater“ Eric Prince.

Ak Princea niečo znepokojuje, tak to vôbec nie je Ukrajina alebo dokonca Rusko, ale „aká je cena efektívnosti amerických zbraní“. Ved' v Červenom mori na americkú flotilu zaútočili drony za 30 tisíc dolárov a zostrelili ich dve rakety, z ktorých každá stála 2 milióny dolárov.

Zakladateľ legendárnej PMC si zároveň pochvaľuje ruské rádioelektronické vedenie boja: hovorí, že pod jeho vplyvom fungujú americké zbrane oveľa horšie. Rusi sa, vraj, na rozdiel od Spojených štátov, rýchlo učia a rýchlo sa prispôbujú novým skutočnostiam. Sú vraj efektívni. Preto nevyklučuje, že Charkov a Odesa budú opäť ruské.

Podľa cz24.news z 24. mája

Kyjev je pri zajatcoch vyberavý

Šéfredaktorka mediálnej skupiny „Rusko dnes“ Margarita Simoňan uviedla v sieti Telegram, že disponuje zoznamom 500 ukrajinských vojenských zajatcov, ktorých si Kyjev odmieta s Moskvou vymeniť.

„Mám úplné zoznamy 500 ukrajinských zajatcov, ktorých Kyjev už štyri mesiace odmieta vymieňať. Zelenský si vybral 38 ľudí – Azovcov a koniec, pripravený je prebrať si len tých. Ostatných vojakov Ukrajina nepotrebuje,“ napísala 22. mája. Pričom sľúbila, že ešte v ten večer ich mená, priezviská a dátumy narodenia zajatcov, zverejní. „Myslím si, že ženy, matky a vô-

bec ukrajinských občanov to bude zaujímať,“ dodala a potom svoj sľub naozaj splnila.

Splnomocnenkyňa pre ľudské práva v RF Tatiana Moskaľkova pred časom poukázala na to, že výmena zajatcov sa na ukrajinskej strane zdržiava kvôli dvojakým štandardom Kyjeva, ktorý zo zoznamov vyškrtať vojakov a poddostojníkov, a mnohých bojovníkov cieľavedome zapisuje do zoznamu nezvestných. Pri výmene vraj Ukrajina uprednostňuje mediálne známe osoby a prostí vojaci sú pre „nezáležne“ úrady nezaujímavé.

Vladimír Mikunda

Na Západe pripúšťajú, že ruské sily podídu ku Kyjevu v novembri

„Ani jeden seriózny vojenský špecialista nedokáže zaručiť, že Rusi sa neocitnú v novembri pri Kyjeve, povedal do éteru rádia France info francúzsky generál a profesor Inštitútu politických štúdií Vincent Desportes.

Dodal, že dynamika víťazstva je teraz na strane Ruska a to stavia Západ pred nevyhnutnosť čo možno rýchlejšie zabezpečiť vojenskú pomoc, aby si OSU dokázali udržať postavenia. —r—

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 4)

ho štátu vzniká nová národná identita. Ukrajina bola súčasťou Sovietskeho zväzu a vtedy potrebovala vlastnú národnú identitu. A ich národná identita sa do značnej miery stala protiruskou. Kto bojoval proti Rusom? Nacisti.“

Cz24.news z 5. júna 2024

■ Biely dom si cení úlohu ZSSR vo víťazstve nad fašizmom

USA priznávajú úlohu ZSSR vo víťazstve nad fašizmom, vyhlásil koordinátor strategických komunikácií rady národnej bezpečnosti Bieleho domu John Kirby.

„Priznávame to, je to história, tak sa to stalo. Neexistujú žiadne zámery od'ahovať sa od toho, ignorovať to alebo nedoceňovať. Sovietsky národ a konkrétne Rusi hlboko trpeli. Nikto to nebude odstraňovať z dejín,“ vyhlásil Kirby na otázku RIA Novosti. Podtrhol, že Sovietsky zväz bol spojencom v 2. sv. vojne, že prezident Joe Biden rozumie úlohe Červenej armády, ktorá bola „hlboko zapojená“ do víťazstva nad fašizmom.

Lenže nedávno sa Biden vyjadroval o 2. sv. inak. Svet vraj zachránili americkí vojaci, ktorí oslobodili Európu, úlohu ZSSR a iných štátov vo víťazstve nad fašizmom vôbec nespomenul.

Podľa ria.ru z 3. 6. 2024

■ Na čo vyzval kanadský premiér?

Justin Trudeau na otázku o vzťahu novej účasti Ruska na oslavách 80. výročia vylodenia v Normandii vyzval priznať vklad všetkých štátov protihitlerovskej koalície.

„Keď slávim víťazstvo nad fašizmom a nacizmom v druhej svetovej vojne, dôležité je priznať všetky štáty, ktoré sa oň zaslúžili,“ povedal.

Agentúra France Presse v polovici apríla s odvolávkou sa na organizátorov ceremonálu, spoločnosť Mission Libération, uviedla, že Rusko bolo na jubileum v Normandii 6. júna pozvané. Lenže riaditeľ prvého európskeho departmentu MZV RF Arťom Studennikov v rozhovore pre RIA Novosti oznámil, že doposiaľ nedostalo nijakú pozvánku ani ministerstvo, ani veľvyslanectvo.

Podľa ria.ru z 30. 5. 2024

■ Biden obvinil Trumpa, že používa „Hitlerov jazyk“

Prezident obvinil svojho konkurenta kvôli uverejnenému videu na stránke republikánov kde bola spomínaná len „jedna ríša“. „Je to ten chlapík, ktorý používa Hitlerov jazyk, a nie jazyk Ameriky. Neprekvapuje keď pred asi štyrmi mesiacmi hovoril, myslím, ešte „trochu viac“, že Hitler robil „isté dobré veci“,“ je Bidenovo obvinenie.

„Tu nejde o moje víťazstvo, ide tu o to, aby on nezvíťazil,“ dal prezident.

Dňa 20. mája bolo na Trumpovej stránke v sociálnej sieti Truth Social zverejnené predvolebné video „Čo ďalej čaká Ameriku?“ o tom, čo sa stane v prípade víťazstva v novembrových voľbách v USA. Vo video vraj boli použité články a titulky neexistujúcich tlačových médií. „Priemyselný rast bol značne zvýšený... vďaka vytvoreniu jednej ríše.“

Biely dom na to zareagoval tak, že republikánova rétorika „je porovnateľná s jazykom, ktorý používal Hitler“.

Podľa ria.ru z 22. 5. 2025

■ Prípud Tučačevskij. Išlo o sprisahanie? „Hitler znamená spásu pre nás všetkých“ – desivé slová

V roku 1936, po ceste do Londýna, kde sa zúčastnil na pohrebe kráľa Juraja V., maršal Tučačevskij usporiadal sériu stretnutí s vysokými dôstojníkmi v Poľsku a Nemecku, aby prediskutoval víťaznú budúcnosť troch mocností – Nemecka, Japonska a, napodiv, nie Talianska, ale... Ruska, lenže zjavne nie Stalinovho (zrejme „Tučačevského“). Onedlho, počas recepcie na sovietskom veľvyslanectve v Paríži, Tučačevskij otvorene povedal rumunskému ministrovi zahraničných vecí N. Titulescuovi: „Musíme sa orientovať na nové Nemecko, ktoré bude mať hegemoniu na európskom kontinente. Som presvedčený, že Hitler znamená spásu pre nás všetkých.“

Tieto slová zaznamenal rumunský diplomat Šakanak Esses a stali sa jedným z dôvodov vzniku „kauzy Tučačevskij“, ktorá sa od Chruščovovho rozmrazenia považuje za vykonštruovanú. Ďalším dôvodom boli materiály (podľa Hitlerových agentov falošné), ktoré Stalinovi odovzdal československý prezident Edvard Beneš.

AM z 19. 5. 2024, výňatok

(Pokračovanie na str. 13)

Tradičné poznávanie svojich dejín

V ZO SZPB v Žiari nad Hronom je už dlhoročná tradícia, že v druhej polovici mája každého roka zorganizuje kultúrohistorický poznávací zájazd pre svojich členov. Tentokrát sa 55 účastníkov vydalo po trase Ostrá Lúka, Krupina, Bzovík a Dudince.

V Ostrej Lúke sme navštívili múzeum rodiny Ostrolúckej v krásne zrekonštruovanom kaštieli a oboznámili sa najmä so životom Adely, priateľky Ludovíta Štúra. Potom sme položili kyticu kvetov ku krypte, kde je pochovaná.

V Krupine všetkých privítal primátor Radoslav Vazan, ktorý nás podrobne oboznámil s históriou národnooslobodzovacieho boja v meste Krupina a jeho okolí. V okolí sídlili štáby sovietskych a francúzskych partizánov. Po potlačení SNP partizánske jednotky pod vedením V.A. Karasiova-Stepanova a tiež francúz-

ska brigáda kapitána G.deLannuriena, ustúpili do okolitých hôr. Mesto a jeho okolie obsadili nemecké jednotky. Neskôr prišli aj Pohotovostné oddiely Hlinkovej gardy. Krupina sa stala jedným z centier južnej časti stredného Slovenska, kde sídlila jednotka Einsatzkommando 14, jednotky SS i gestapo.

Primátor spomenul i osadu Šváb, asi sedem kilometrov za mestom, kde sa ukrývala ruská partizánska brigáda. 18. októbra 1944 Nemci osadu vypálili, zhoreli všetky obytné domy aj hospodárske staviská. Krupina bola oslobodená vojak-

mi rumunskej a Červenej armády 3. marca 1945. Na pamiatku tejto udalosti je na budove radnice, i v nej, umiestnených viacero starších, ale i nových pamätných tabúl. Spoločne sme tu položili kyticu k pamätníku Červenej armády za prítomnos-

Lubomír Jančo, predseda ZO SZPB

Úspešní detskí sprievodcovia výstavou

V ZŠ Komenského Svit sa uskutočnila vernisáž výstavy Heydrichiáda a návrat lidických detí.

Usporiadala ju miestna základná škola v spolupráci s Múzeom SNP. Otvoril ju zástupca riaditeľky Ivan Sikorský a hneď udelil slovo primátorke Svitu Dáši Vojsovičovej. Po nej sa ujal slova oblasťný predseda SZPB Michal Kopko.

Veľmi cennou okolnosťou bolo, že sprievod-

cami jednotlivých panelov boli žiaci, ktorých na toto pripravila učiteľka Simona Krzysiek v spolupráci s lektorkou Múzea SNP Luciou Sotákovou.

Všetci sme si vypočuli informácie o dejinných udalostiach mája až júna 1942 v Protektoráte Čechy a Morava.

Výstava bola otvorená pre celý okres Poprad do 31. mája 2024.

- MK -

Spomienka na čs. interbrigadistov

Pred tromi rokmi sme sa po prvýkrát stretli pri Hotelovej akadémii na Mikovíniho ulici v Bratislave a vďaka učiteľke dejín a členke ZO SZPB Jána Bulíka Libuši Podhradskej sme si pripomenuli protifašistický odboj čs. interbrigadistov v Španielsku.

Od tých čias sme tam každoročne, čiže táto pieteť sa ujala, žije a už je radená aj do plánu práce bratislavského oblastného výboru SZPB. Úprim-

ne ju privítalo aj vedenie akadémie a aj nová učiteľka dejín Katarína Dúbravická.

Po umiestnení venca pod reliéf vystúpila s príhovorom predsedníčka našej organizácie Ľubica Blašková.

Spomenula aj súvisiace údaje a dátumy. Napr., že boj proti Frankovým armádam sa zúčastnilo asi 3 000 čs. dobrovoľníkov, ktorí tu mali založenú prvú guľometnú rotu...

- r -

Takúto snímku si tu urobíme každý rok. Znamená to, že dnes už najmenej stovka študentov si navždy zapamätá pojem čs. interbrigadisti, občianska vojna v Španielsku atď.

ti prednostu Mestského úradu Jána Šufiarskeho.

Potom bola pre nás pripravená exkurzia po pamiatkach v historickej časti mesta a pôsobivé oboznámenie sa s historiou a osobnosťami Krupiny (Andrej Sládkovič, Elena Maróthy-Šoltéssová, Eugen Suchoň, Viliam Polóniy a ďalší).

V Bzovíku sme si prezreli goticko-renesančnú protitureckú pevnosť, predtým jeden z najstarších kláštorov premonštrátov na Slovensku, a jej históriu. Zájazd sme ukončili v Dudinciach príjemnými prechádzkami a občerstvením po tunajších kúpeľoch.

Žime a pracujeme v mieri!

V rámci podujatí k 79. výročiu kapitulácie Nemecka a porážky najzvrhlejšej nacistickej ideológie zorganizovala 14. mája 2024 ZŠ v Brusne stretnutie žiakov a pedagógov s jedným z ešte žijúcich priamych účastníkov bojov proti nemeckým hrdlozem, hrdinom Slovenského národného povstania, kpt. v. v. Vladimírom Strmeňom. Spreádzal ho prezident Únie vojnových veteránov Pavel Marko.

Je obdivuhodné, že pán Strmeň vo svojich 96. rokoch je ešte stále ochotný podeliť sa o svoje autentické zážitky z bojov proti fašizmu za oslobodenie našej vlasti.

Jeho emotívne rozprávanie zaujalo všetkých prítomných. Najstrašnejšie okamihy prežíval, keď okolo neho padali jeho priatelia a spolu bojovníci, keď nemeckí nacisti vypálili ich dedinu a jeho rodný dom.

Jeho emotívne rozprávanie zaujalo žiakov. Potvrdzuje to množstvo otázok, ktoré mu deti dávali. Vladimír Strmeň im neustále pripomínal dôležitosť mieru a potrebu neustále sa oň usilovať. Navyše prítomnú mládež požiadal, aby nikdy nezabudla kto oslobodil našu vlasť od nacizmu a fašizmu a nedopustila, aby sa tieto udalosti zopakovali. Aby sme mohli žiť, pracovať a študovať v mieri.

Iveta Kubusová

Z piety v Liptovskom Mikuláši

Na slávnostnom zhromaždení na Námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši prehovorili k zúčastneným prednosta okresného úradu Jakub Haluška a predseda oblastného výboru SZPB brigádny generál Marian Áč.

Obaja zvýraznili význam Červenej armády pri oslobodení Európy od hitlerovského fašizmu, čo je neodškriepiteľným historickým faktom. Vyjadrili hlbokú vďaku našim osloboditeľom, ktorí si zasľúžia našu trvalú úctu. Mnohí položili za našu slobodu svoje životy, za čo sme im vďační. V tomto duchu by sme mali vychovávať aj našich potomkov.

armády v oslobodzovacom boji. Je nevyhnutné odhaľovať ich zámery a zdôrazňovať, že fašizmus bol zlo, zlom bude a zlom aj zostane. Slávnostné zhromaždenie pokračovalo kladením vencov na Hájí Nicovô, kde k prítomným prehovorili J. Haluška a zástupca primátora Ľ. Trizna.

Slávnostného zhromaždenia sa zúčastnili mnohé delegácie politických strán, hnutí, občianskych spoločností, štátnych a verejných inštitúcií.

Doručené bez podpisu

Aj tohtoročné stretnutie na Malom Slavíne (14. mája 1945) pri pomníku dvom sovietskym vojakom Nikolajeva I. Jefimuškina a Ivana S. Gorjunova, ktorí padli pri oslobodzovaní Bratislavy začiatkom apríla 1945, bolo vydarené.

Pietnou spomienkou i celkovou atmosférou s gulášom a opekačkou.

Petr Švanda

Po stopách hrdinov SNP a obetí 2. sv. vojny

Členovia výboru SZPB ZO č. 2 Brezno organizovali 17. mája 2024 zájazd do Múzea SNP v Banskej Bystrici, k Pamätníku v Nemeckej a návštevu Partizánskej nemocnice Krpáčovo.

Program začal pri symbolickom hrobe neznámeho bojovníka s večným ohňom v priestore múzea položením kytice a uctením si pamiatky obetí 2. sv. vojny a holokaustu. Prezreli sme si novozriadenú expozíciu a vypočuli pútavú prednášku o protifašistickom národno-oslobodzovacom boji a SNP.

Pri pamätníku v Nemeckej je stála expozícia Represálie nacistov a príslušníkov POHG na Slovensku v rokoch 1944–1945. Vraždenie v tunajšej bývalej väznici zlikvidovalo okolo 900 ľudí.

Na záver sme boli v lokalite obce Dolná Lehota, časť Krpáčovo, kde je Pamätník 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR, ktorej vznik má 80. výročie. Málokto však vie, že počas SNP tu bola zriadená Partizánska nemocnica, v ktorej bolo po prepade 30. 11. 1944 fašistami zlikvidovaných 22 vojakov a partizánov. S napätím sme si tu vypočuli krátku prednášku Zuzky Lamošovej-Beňovskej, vnučky po priamom účastníkovi SNP, a prezreli sme si historické obrázky.

Nepriaznivé počasie bolo vyvážené dobrým gulášom, paprikovou slaninkou, o čo sa postaral predseda ZO SZPB Dolná Lehota Peter Lamoš-Beňovský.

Viliam Hláčik – predseda ZO SZPB č. 2, Brezno

Spomienka na posledný boj s banderovcami

Aj tento roku sme sa v tretiu májovú nedeľu stretli pri pamätníku posledných obetí bojov s banderovcami vo Veľkej Lodi neďaleko Kysaku.

S potešením sme tu privítali zástupcu ruskej ambasády na Slovensku Jevgenija Charytonova, za veteránov Pohraničnej stráže kpt. Petra Engela, zástupcu KČP stredné Považie Štefana Omachela a členov a sympatizantov SZPB.

Z príhovorov zaujal zástupca mladej generá-

cie Martin Zelenák, ktorý popri charakteristike súčasného vývoja vo svete, vyzval prítomných k bdelosti a aktivite.

Za OR KČP východné Slovensko vystúpil predseda OR Andrej Kaščák a za SZPB Ján Uhrík. Zdôraznili potrebu aktívnej činnosti v oboch vzájomne spolupracujúcich organizáciách.

Pri tejto príležitosti dostal „Rád priateľství“ za dlhoročnú a obetavú prácu v KČP najstarší člen KČP na východe Slovenska 85-ročný Jozef Fec-ko.

– AK –

Nevšedná, no nasledovania hodná iniciatíva

ZO SZPB Nitra-kraj si 25. mája spojila členskú schôdzu v Klátovej Novej Vsi časť Cibajky s klubovým podujatím, zameraným na úpravu a očistenie okolia pomníka, ktorý je tam postavený na pamiatku mjr. Jozefa Szaba, ktorý na týchto miestach zahynul po hrdínskome boji partizánov s nemeckými okupantmi počas SNP.

Po vyčistení pomníka a jeho okolia predseda Slavomír Fijalka oboznámil prítomných s udalosťou, ktorá sa tu odohrala, čo ukončil položením venca a zapálením sviečok.

Všetkých nás tu potešila najmä účasť našich mladých členov a vnúčat, ktoré sa tiež zapojili do nášho čistenia.

Členská schôdza mala aktívny duch, všetci prítomní dis-

kutovali a predkladali množstvo konštruktívnych návrhov na ďalšiu činnosť a fungovanie našej organizácie.

Príjemným bodom bolo odovzdanie Čestného uznania za aktívnu činnosť a prácu v ZO SZPB podpredsedníčke Márii Machovej, ktoré jej udelil predseda SZPB V. Longauer pri príležitosti jej životného jubilea.

Náš výbor prijal a členská základňa podporila, jedno nevšedné no príkladné rozhodnutie. Že všetky členské schôdze budeme postupne konať vždy na inom mieste pri pamätníkoch venovaných padlým hrdinom SNP a Červenej armády, kde sa zároveň uskutoční ich úprava a čistenie okolia.

Samozrejme, že tam vždy položíme veniec, či kvety a zapálime sviečky.

Slavomír Fijalka, predseda ZO SZPB Nitra-kraj

Pocta v Topoľčanoch

Dňa 10. mája odovzdal výbor ZO SZPB Topoľčany, s predsedníčkou Elenou Novotnou, Petrovi Petrášovi pamätnú medailu III. stupňa Za obetavú prácu pre SZPB. P. Petráš je dlhoročným členom organizácie a taktiež vykonával funkciu predsedu ZO SZPB.

Odmenené boli aj dlhoročné členky výboru Gabriela Maťová a Emília Šuchterová, ktoré si od oblastného výboru SZPB v Nitre prevzali čestné uznanie za zásluhy v národnom boji za oslobodenie a proti fašizmu, za rozvíjanie odkazu SNP a za dlhoročnú aktívnu činnosť.

Elena Novotná – predsedníčka ZO SZPB Topoľčany

Zľava: tajomníčka Alžbeta Maládievová, člen výboru Peter Petráš, predsedníčka Elena Novotná a členka výboru Gabriela Maťová.

Nestačí vyhrať vojnu, dôlež

79. výročie Dňa víťazstva nad fašizmom

Ukončenie druhej svetovej vojny v Európe si jednotlivé štáty Starého kontinentu pravidelne pripomínajú 8. mája. Po páde socialistického zriadenia sa vo viacerých krajinách, vrátane Slovenska, presunuli oslavy Dňa víťazstva nad fašizmom na 8. mája.

Dnes 9. mája Mesto Revúca a MKS v spolupráci so ZO SZPB Revúca pripravili slávnostnú spomienku ukončenia 2. svetovej vojny pri pamätníku na Námestí slobody v Revúcej. Zástupcovia mesta a Okresného úradu s Janette Egedovou, zástupcovia PZ Revúca, Členovia SZPB v Revúcej spoločne s predsedom Jánom Kochanom, žiaci a študenti v meste, obyvatelia mesta v počte asi 120 sa zišli na pietnom akte, aby si uctili túto pamiatku a s kyticami kvetov sa poklonili našim osloboditeľom, ktorí sa postavili nacizmu a fašizmu a v boji aj za našu slobodu a za demokraciu položili svoje životy. Kultúrny program, ktorý moderoval Juraj Genčanský, spevom a hrou na harmonike podfarbil atmosféru tejto smutnej

doby a ukončenie 2. svetovej vojny v Európe. Prítomným sa prihovorila riaditeľka MKS Karin Kiličková a svoj kvietok k pomníku položila spoločne s J. Genčanským. Pri tejto príležitosti predseda ZO SZPB v Revúcej J. Kochan odovzdal Jurajovi Genčanskému Pamätnú medailu III. stupňa za obetavú prácu pre SZPB. Zároveň odovzdal preukazy novým členom ZO SZPB v Revúcej. Následne sa účastníci spomienky presunuli k buste Generála Rudolfa Viesta kde sa poklonili a položili venček zástupcovia ZO SZPB Revúca nášmu najslávnejšiemu rodákovi, ktorý svoj život zasvätil boju za slobodu v službe slovenskému národu.

Mier nie je slovom, ktoré odráža dobu minulé. V tom slove je skryté naozaj všetko. Od bezpečia, cez istotu, až po ihriská, kde sa deti hrajú a smejú. Mier sa nedá naozaj ničím nahradiť! Ako inak by sme mohli viesť svoje deti za ruky, kde z jednej strany je matka a z druhej strany otec!

Tak preto prosím nezabúdajme, priatelia moji...

Text a foto: Hilda Puterová, tajomníčka ZO SZPB

Ako sme oslavovali v Dobrej Nive?

Najskôr sme si 7. mája usporiadali členskú schôdzu ZO SZPB.

So slávnostným príhovorom vystúpil predseda Ján Slosiarik. Informoval tiež o činnosti Oblastného výboru SZPB za uplynulé obdobie.

V diskusii sa hovorilo najmä o zájazde do Španej Doliny a o príprave zájazdu do Komárna. V závere sme blahoželali jubilantovi Milanovi Štímelovi k jeho životnému jubileu.

Po schôdzi sme sa so svojimi spoluobčanmi zúčastnili pietneho aktu – položenia

venca pri pamätníku obetiam 1. a 2. svetovej vojny, kde vystúpil starosta Milan Jakubík. A keďže Deň víťazstva nad fašizmom je v období Dňa matiek, starosta im zaželel najmä pevné zdravie a veľa radosti v kruhu svojich rodín.

Potom sme sa presunuli do kultúrneho domu, kde program pokračoval vystúpením žiakov ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického.

Predstavili sa nám najmenší žiaci z materskej školy

s folklórnym pásmom, ale potešili aj vystúpenia žiakov ZŠ, najmä ich divadelné scény, či baletné alebo športové vystúpenia cvičeníek. V programe nechýbali básne a ani vystúpenie detskej folklórnej skupiny Dobronka.

Celý program bol v rézii zástupkyne pre CVČ Radimíry Mikulovej, pričom jednotlivé vystúpenia pripravili ďalší učiteľia a vedúci krúžkov záujmových útvarov CVČ Slávik.

Na druhý deň sme usporiadali tradičnú turistickú vychádzku rodičov s deťmi, ale aj žiakov, ktorú organizuje ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického spolu s niektorými členmi ZO SZPB.

Návštevu Španej Doliny sme uskutočnili presne na Deň víťazstva nad fašizmom, kde sme spolu s predsedom tunajšej ZO SZPB Štefanom Paškom položili veniec k miestnemu pamätníku padlých.

V ďalšom nás predseda Š. Paško oboznámil s históriou bojov v Španej Doline.

Čestná stráž pri hrobe F. V. Šelkopljasova v Točnici.

Starostka obce Točnica Lívia Bračoková, spoločne s bývalým veľvyslancom a miestnym rodákom Augustínom Čísárom, pozvala na oslavy Dňa víťazstva nad fašizmom aj bývalých občanov Točnice, aby spolu s nami vzdali úctu padlému osloboditeľovi seržantovi Fjodorovi Vasilievičovi Šelkopljasovovi z Ruska, ktorý tu padol 19. 1. 1945.

Príhovor starostky obsahoval fakty o víťazstve nad nemeckým nacizmom, vrátane slovenskej a sovietskej hymny si vypočulo takmer päťdesiat ľudí. Na seržantov hrob pribudli kytice červených ruží, ktoré boli kladené s čestnou strážou členov KVH Krasnogvardejci z Košíc. V programe sme si vypočuli spev sólistky a hru harmonikára. Veľmi nás potešila angažovanosť mladých ľudí.

Na záver starostka všetkých pozvala na malé občerstvenie.

Mária Švikruhá

Oslavy s holubicami mieru

Aj odbojáři z Oblastnej organizácie SZPB Michalovce si spomenuli na padlých hrdinov 2. sv. vojny pietnymi aktami kladenia venčov k pamätníkom padlých vojakov Červenej armády a 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

Pietne akty boli zorganizované prednostami okresných úradov Michalovce a Sobrance a starostami obcí Rakovec n/Ondavou, Nacina Ves, Trhovište, Zalužice, Vinné, Petrovce n/Laborcom a v mestách Veľké Kapušany a Strážske. Napriek nepriaznivému počasiu 7. mája sa pietnych aktov zúčastnilo na prevkapanie veľké množstvo občanov, ale aj mládeže a žiakov ZŠ.

Na pietnych aktoch predniesli svoje príhovory prednostovia Mi-

chal Galan v Michalovciach, Marcel Gliganič v Sobranciaci a spolu s nimi oblastný predseda SZPB Miroslav Prega. Slávnostné zhromaždenie v Michalovciach, Sobranciaci a v Strážskom bolo v spolupráci s 22. mechanizovaným praporom, ktorého vojaci strieľali salvy na počesť padlých bojovníkov.

V závere sa predseda s oblastným tajomníkom poďakovali všetkým organizátorom týchto podujatí, čo vyjadrili odovzdaním im pamätných a ďakovných listov. Medzi ocenenými bol aj dlhoročný člen našej organizácie Alexander B. Kuchtarov, ktorého dedo npor. A. B. Kuchtarov leží na cintoríne vojakov Červenej armády.

Na záver sme vypustili holubice mieru.

Marián Lukáč

7. 5. 2024 foto po ukončení Pietneho aktu odbojárov z Michaloviec a Sobraniec.

Nie slová, ale činy sú výrazom nášho postoja

ZO SZPB v Detve a Klub slovenských turistov v Detve pripravujú každoročne výstup na Kochlačku k hrobu neznámeho vojaka padlého pri oslobodzovaní Detvy vo februári 1945.

Nebolo tomu inak ani v tomto roku. Stretli sme sa na dohodnutom mieste. Čas nám prial a tak sme stúpali k cieľu. Celkovú atmosféru vylepšil člen našej organizácie Juraj Stehlík, ktorý využil svoje bohaté vedomosti o oslobodzovaní Detvy a prerozprával to účastníkom vý-

stupu. Pri hrobe neznámeho vojaka sa poklonili a položili kytice ZO SZPB v Detve, KST v Detve a zástupca strany Republika v Detve.

Hrob sa nachádza v lese nad mestom. Okolie, ako aj samotný hrob, bol upravený. O to sa už niekoľko rokov stará náš člen Svetozár Blažek, ktorý zhotovil aj malú skrinku, kde je uložený notes na záznamy odkazov a podpisy návštevníkov hrobu. Aby sa v tomto krásnom lese dalo v pokoji posediť, poslanec NR SR Miroslav Suja

doplnil v blízkosti hrobu lavičku.

Cestou späť nás prekvapil pri svojom dome ďalší náš člen Erik Nevolný, ktorý s M. Sujom pripravil pre nás občerstvenie. Všetkým

zúčastneným určite dobre padlo posediť si pri tanieri dobrého gulášu.

Z tohto dňa si odnášame dobré pocity spolupatričnosti, že spojením viacerých organizácií, klubov,

či strán v našom meste, dokazujeme, že stojíme za našou históriou a odkazom našich predkov, ktorí vybojovali našu slobodu, aby naše deti mohli žiť v mieri.

Helena Gajdošová

Čo vyslala do sveta Cinobaňa?

V Cinobani aj oslavy Dňa víťazstva nad fašizmom potvrdili dobrú spoluprácu obce a ZO SZPB. A k tomu aj svedomitý prístup našich školákov.

Tí pod vedením riaditeľa ZŠ s MŠ Stanislava Čopa dali všetky pamätné miesta vopred do poriadku. Vidieť, že naši žiaci nielenže rozumejú svojim dejinám, oni ich cítia srdcom.

Samotná oslava bola upršaná, ale úctu prišlo vzdať aj tak vyše tridsať spoluobčanov. Na úvod sme všetci zaspievali slovenskú hymnu, žiaci nám k tomu zarecitovali i zaspievali.

Privítania všetkých sa ujal starosta Jozef Melicher. V príhovore vyhlásil tri hodnoty, ktoré musí toto naše zhromaždenie vyslať. Mier, úctu a poďakovanie za oslobodenie naším hrdinom. Pripomenul, že najväčší podiel na víťazstve, a to za cenu nesmiernych obetí mala sovietska Červená armáda.

Pár slovami sa zhromaždeniu prihovorila predstaviteľka miestnej ZO SZPB Mária Švikruhovová. Zdôraznila, že antifašisti sú tu, žijú medzi nami a nikdy nezabudnú historické fakty o 2. sv. vojne.

Peknou a dôstojnou bola čestná stráž KVH Krasnogvardejci z Košíc. Ich mužné postavy kladenie

vencov jednoznačne zvýraznilo.

Na záver sa starosta poďakoval za účasť a všetkých pozval na malé občerstvenie.

Niektorí členovia SZPB v prejave úcty pokračovali položením kvetov na pamätné miesta v areáli školy, v Katarínskej Hute a na Hrnčiarkach.

– MŠ –

Mária Švikruhovová v spoločnosti starostu J. Melichera, predsedu ZO SZPB Branislava Boroša a členov KVH Krasnogvardejci.

S vyššou účasťou občanov

Občania Bardejova a okresu si 10. mája pripomenuli 79. výročie oslobodenia pietnym aktom kladenia vencov a minútou ticha pri Pamätníku vďaky na námestí SNP a tým vzdali úctu všetkým hrdinom, ktorí bojovali za naše oslobodenie.

Pietny akt sme otvorili úryvkom z básne miestneho básnika Jána Nagajdu „Máj ako máj“. Vence a kytice vďaky položili predstavitelia SZPB, zástupcovia štátnej správy a samosprávy, ozbrojené zložky, členovia niektorých politických strán, členovia JDS a Únie žien, Matice slovenskej a žiaci materských a základných škôl v Bardejove, ktorí potom položili kyticu kvetov k Pamätníku holokaustu.

Prednosta okresného úradu Jozef Guliga v prejave pripomenul, že 2. sv. vojna „bola najhroznejšou a najkrvavejšou v dejinách“. Že sa „nedá sa zabudnúť, že to

bola práve Červená armáda spoločne s Rumunskou kráľovskou armádou a 1. čs. armádnym zborom v ZSSR, kto nám na Slovensko priniesol mier“. Zdôraznil tiež, že aj pre toto je si treba pamiatku o tejto vojne nielen zachovať, ale aj objektívne a pravdivo vysvetľovať jej historický priebeh a okolnosti.

Nám v Bardejove sa v ostat-

nom období darí približovať pamätníky aj najmladšej generácii, ktorá sa už pravidelne zúčastňuje so svojimi pedagógmi pietnych aktov. Svoju kyticu vďaky kladú k pamätníkom aj sami. Vďačíme za to riaditeľom a pedagógom našich škôl. Veríme, že i tohtoročná vyššia účasť občanov na pietnom akte posilnila ich povedomie úcty voči osloboditeľom a myšlienku potreby mieru.

Vasíl Hudák, snímka Daniela Moore

Výročie víťazstva nad fašizmom v štyroch mestách

V dňoch 7.–9. mája sme si v Dunajskej Strede, Sládkovičove, Seredi a Galante pri Pamätníkoch oslobodenia pripomenuli 79. výročie ukončenia 2. svetovej vojny v Európe.

Pamiatku padlých obetí si prišli uctiť primátori miest, zástupcovia mestských a okresných úradov, poslanci, predstavitelia kultúrnych a spoločenských inštitúcií, škôl, členovia SZPB, verejnosť. Pietne akty začali hymnou SR, nasledovali básne, príhovory a kladenie vencov.

V Galante predniesla báseň z vlastnej tvorby oblastná podpredsedníčka SZPB Vlasta Kosalová.

toval Benjaminu Franklina, že „nikdy nebola dobrá vojna, ani zlý mier“.

Primátor Sládkovičova Gábor Krommer zdôraznil, aké dôležité je poznať históriu, aby sa ľudia poučili z chýb svojich predkov a neopakovali zlé rozhodnutia z minulosti.

Predseda oblastného výboru SZPB v Galante Jozef Janský v príhovore stručne zhrnul priebeh oslobodenia od východnej hranice (20. 9. 1945, oslobodenia prvej obce Kalinova 21. 9. 1944) až po oslobodenie posledných troch obcí (Makov, Klokočov a Korňa 3. mája 1945).

V závere uviedol, že SZPB bude aj naďalej pôsobiť na celom Slovensku a bude si pri-

Kladenie vencov v Dunajskej Strede.

„Vojnu rozduchala zvrátená myšlienka o nadradenosti tzv. vyššej rasy a snaha o likvidáciu alebo podrobenie si iných národov,“ uviedol v príhovore primátor Serede Ondrej Kurbel.

Viceprimátor Dunajskej Strede Attila Karaffa poukázal na to, že „nie všade vo svete je mier, takže my to vidíme inak ako tí, ktorí žijú v krajinách, kde zúria vojnové konflikty,“ a zaci-

pomínať všetky štátne sviatky a pamätné dni, ktoré sú spojené s oslobodením a 2. odbojom. „Budeme to robiť v úzkej spolupráci s miestnou samosprávou, štátnou správou, školami, širokou občianskou verejnosťou, mladou generáciou, poslancami na všetkých stupňoch s cieľom zachovať svetový mier, chrániť historickú pravdu a nedovoliť ju prekrúcať.“

Alžbeta Pongráčová

Vedomostná súťaž „Medzníky 2. svetovej vojny“ v trenčianskom okrese

Vítazi trenčianskeho okresného kola.

Oblasťná organizácia SZPB Trenčín usporiada- la svoje okresné kolo „Medzníkov“ 10. mája 2024 v priestoroch Posádkového klubu Trenčín pre šesť družstiev, víťazov školských kôl.

V testoch boli tri tematické okruhy po pätnástich otázkach. Komisia, doplnená o dvoch pedagogických pracovníkov, ktorí žiakov sprevádzali, rozhodla, že prvé miesto obhájila ZŠ Michala Rešetku z Hornej Súče, druhé ZŠ ul. L. Novomeského Trenčín a tretie ZŠ, ul. Veľkomoravská, Trenčín.

My, v trenčianskom okrese, sa na súťaž Medzníky 2. svetovej vojny pozeráme ako na jednu z foriem, ako iniciovať záujem detí o historické skutočnosti, akými sú temné stránky nacizmu a fašizmu na jednej strane a hrdinstvo našich predkov v odbojových činnostiach na druhej strane.

Oblasťná organizácia SZPB Trenčín plánuje túto formu oboznamovania detí s históriou využívať i v budúcnosti.

Karol Glamoš, predseda ZO SZPB Trenčianske Teplice

U nás súťažilo 317 žiakov

V Poprade sme si vyrátali, že do našich školských kôl „Medzníkov“ sa zapojilo 18 ZŠ a Gymnázii z okresov Poprad a Kežmarok. Spolu 317 žiakov. Z toho najviac súťažiacich, až 44, zápolilo v ZŠ s MŠ na ul. Komenského v Poprade.

Literárne práce a prezentácie nám do 3. mája odovzdalo 13 škôl. Všetkým sme za to pripočítali 5 bodov do záverečného hodnotenia. Odborná komisia ich posúdila a vyhodnotila 3 najlepšie práce a tie boli ocenené diplomom a vecnými cenami.

Finále súťaže sa uskutočnilo 17. mája v priestoroch kežmarského múzea za účasti 14 ZŠ a gymnázia okresov Poprad a Kežmarok. Súťažiacich, učiteľov aj komisiu srdečne privítal viceprimátor mesta Kežmarok Jozef Matia a pri vyhodnotení sa im zase poďakovala riaditeľka Múzea Kežmarok Erika Cintulová.

Súťaž prebiehala formou testu v 2 kolách. Otázky v prvom kole boli zamerané na 2. svetovú vojnu v Európe a vo svete, v druhom kole na Slovensko počas 2. svetovej vojny, SNP a koniec vojny pod Tatrami.

Otázky boli náročné, ale zvládnuť ich bolo možné, prípravu našou oblasťnou HDK pod vedením Emila Turčana, Milana Antaša a predsedu komisie Marcela Maniaka.

Počas prestávok medzi jednotlivými kolami žiaci SOŠ hotelovej Vysoké Tatry vystúpili s prezentáciou a príbehmi žien odvlečených do koncentračných táborov.

Najvyššie sa umiestnilo družstvo zo ZŠ s MŠ Nižná brána, Kežmarok s vedúcim Matúšom Šimonovom. Na 2. mieste ZŠ J.M. Petzvala v Spišskej Belej a na 3. mieste družstvo ZŠ Grundschule Kežmarok.

Súťaž prebiehala v príjemnej atmosfére, ktorú pripravili pracovníci Múzea Kežmarok. Poďakovanie patrí aj sponzorom.

Michal Kopko, predseda ObV SZPB Poprad

Medzníky 2. sv. vojny 16. ročník, Múzeum Kežmarok 17. 5. 2024

V Poltári sme „Medzníky...“ zorganizovali s podporou primátora a riaditeľov škôl.

V našom regióne sme si kládli za cieľ

upevnenie a rozšírenie vedomostí o protifašistickom odboji za oslobodenie od nemeckého a maďarského fašizmu a slovenského ľudactva.

S prednáškami aj o láske

V otváracom prejave primátor Peter Sitor zdôraznil potrebu pravdivo pripomínať mladým ľuďom vlastné dejiny, ktoré tvoria základ našej identity a úcty k ľudským právam a mieru.

Súčasťou súťaže bola aj prednáška predsedu ZO SZPB armádneho generála Ludvíka Svobodu z Čierneho Potoka Jozefa Pupalu, ktorý sa zamerával hlavne na okupáciu južného Slovenska maďarskými fašistami, na ich miestnych kolaborantov, na pôsobenie partizánskych oddielov v tomto regióne, vrátane francúzskych partizánov i na obeť fašizmu.

Bývalá predsedníčka ZO SZPB v Cínobani Mária Švikruhárová sa zamerávala hlavne na miestne konkrétosti protifašistického odboja, vyzdvihla napríklad rodinu učiteľa Mateja Samaša z Prie-

razu, ktorá denne varila guláš v dvoch kotloch, piekla chlieb, aby nasýtila hladných a ranených partizánov, ale aj maďarských zajatcov, ktorí sa po zotavení zapojili do nášho partizánskeho odboja.

Pred mladými ľuďmi vyťahovala aj romantickú tému, keď pohovorila o „vojnových láskach“, ktoré ostali nenaplnené.

Súťaže sa zúčastnili žiaci ZŠ z Kalinova, Utekáča, Poltára, Kokavy nad Rimavicou. Zvíťazilo družstvo z Poltára a postúpilo do celoslovenského kola.

Po odovzdaní pekných upomienkových cien, pohárov s logom súťaže a diplomov sa všetci spoločne občerstvili.

Na záver sa súťažiacim a ich učiteľom poďakoval primátor a predseda ZO SZPB Ján Iždinský s ostatnou výzvou: „O rok sa stretneme zas!“

– JP –

Výlet ako odmena

Oblasťná organizácia SZPB Trebišov tradične odmeňuje zúčastnené školy za vedomostné „Medzníky...“ výлетom.

Naši žiaci z ôsmich základných škôl okresu 30. mája navštívili pamätníky z 2. sv. vojny na východnom Slovensku a vy-

počuli si aj krátku históriu o udalostiach pred osemdesiat rokov.

Postupne navštívili pamätník v Trebišove, na Dargovskom priesmyku a výlet ukončili pri pamätníku v obci Toka-

jík, kde si v pamätnej izbe pozreli krátky dokument o Tokajickej tragédii a na úplný záver navštívili aj miesto tej strašnej udalosti.

Pri každom pamätníku zapá-

lili sviečku na znak úcty padlým. Výlet bol ukončený spoločným obedom žiakov, učiteľov a našich funkcionárov.

Alexander Gergely

podpredseda ObV SZPB Trebišov

Medzníky v meste pod Urpínom s pozvánkou do KMP

Naše okresné kolo sa konalo 24. mája v priestoroch Vzdelávacieho centra Múzea SNP. Súťažné družstvá formou testov preukázali svoje vedomosti z obdobia 2. svetovej vojny a SNP. Zaujímavé však je, že trojčlenné družstvá boli čisto chlapčenské.

Víťazom sa stalo družstvo zo základnej školy z Banskej Bystrice, ktorá v minulom roku získala čestný titul Škola SNP. Tvorili ho Erik Tragor, Peter Lamper, Leonardo Pizzolato a postupujú do celoslovenského kola.

Druhí boli žiaci zo ZŠ na Spojovej ulici a na treťom mieste sa umiestnili žiaci zo ZŠ s MŠ T.G. Masaryka z Ľubietovej, čo je škola, ktorá sa ako jediná zúčastnila všetkých ročníkov súťaže.

Počas prestávky si žiaci pozreli film Antropoid a žiakov zaujala aj práca historikov tohto zariadenia.

zácie Ján Páček sa poďakoval učiteľom a žiakom za aktivitu a vyzval žiakov, aby sa sta-

li členmi Klubu mladých priateľov SZPB.

Vecné ceny súťažiacim veno-

vala oblasť organizácia SZPB a Mesto Banská Bystrica.

Milena Vachová

Preukázali veľmi dobré vedomosti

Oblasťný výbor SZPB Ružomberok, spolu so ZO SZPB Dolný Kubín, v spolupráci so školskými úradmi okresu Námestovo, zorganizovali vedomostný kvíz „Medzníky 2. svetovej vojny“ pre žiakov 9. ročníkov ZŠ.

Žiaci štyroch škôl regiónu Bielej Oravy súťažili 14. mája 2024 na Základnej škole Babín. Dvojčlenné družstvá preukázali veľmi dobré vedomosti aj vďaka pedagógom, ktorí ich dobre pripravili.

Súťaž mala dve časti. Vedomostnú, kde družstvá odpovedali na témy: Slovensko a 2. svetová vojna; Bitky v 2. svetovej vojne v Európe a vo svete a Povstalecká história k 80. výročiu SNP.

Druhou časťou bola vlastná digitálna prezentácia významných udalostí z obdobia 2. sv. vojny a SNP, zameraná na svoju obec, región.

Trojčlenná porota určila, že víťazom sa stalo družstvo zo ZŠ Rabčice. Všetky družstvá boli ocenené diplomami a hodnotnými vecnými cenami.

Školám, ktoré sa zapojili do súťaže, a hlavne jej súťažiacim, bol prisľúbený ružomberským oblasťným výborom SZPB spoločný poznávací zájazd na pamätné miesta a pamätníky bojov 2. sv. vojny a SNP.

Štefan Novák – tajomník ZO SZPB Dolný Kubín

Súťaž s rožňavskými sprievodnými novinkami

V Rožňave sme súťažili 14. mája v zasadačke mestského úradu. Organizátormi okresného kola boli Mesto Rožňava a ZO SZPB partizána Tótha taktiež z Rožňavy.

Účastníkov súťaže privítal podpredseda Oblasťného výboru SZPB v Rožňave Milan Malček, ktorý v príhovore poukázal na to, aké dôležité je pre mladú generáciu poznať históriu svojho národa. Prítomným sa prihovoril aj zástupca primátora Michal Driengubiak.

Porotcami našej súťaže boli pedagogickí pracovníci Ján Lipták, Vladimír Vnemčák a Mária Žolnová, ktorí sa nezávisle mohli presvedčiť o vedomostnej úrovni súťažiacich.

Najlepšie pripravení boli žia-

ci zo ZŠ v Gemerskej Polome, druhé bolo družstvo zo ZŠ akademika Jura Hronca z Rožňavy.

Súčasťou súťaže bola aj ukážka literatúry s vojnovou tematikou. Veľký záujem bol aj o funkčné modely bojovej techniky, ktoré prezentoval súťažiacim člen SZPB Štefan Andoga. Pre pedagogických pracovníkov bola pripravená literatúra s vojnovou tematikou a rodinný album od pani (?) Jungovej s osobnými fotografiami účastníkov SNP z Rejdovej a okolia a medailami, udelenými Jáno-

vi Jungovi za účasť v protifašistickom odboji. Vedomostná súťaž pokračovala návštevou Baníckeho múzea s ukážkou vojenských artefaktov z 2. svetovej vojny.

Na záver kultúrno-vzdelávacieho podujatia mali súťažiaci možnosť v niekoľkých minútach si vypočúť v krátkosti chronologický časový sled histórie oslobodenia mesta Rožňavy

Žiar mal aj zaujímavé novinky

Náš oblasťný výbor SZPB, aj za veľkej pomoci Centra voľného času v Žiari nad Hronom, organizoval tento ročník vedomostnej súťaže „Medzníky druhej svetovej vojny pre žiakov 9. ročníkov zo základných škôl z okresov Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom.

Súťaž otvoril a porote predsedal podpredseda ÚR a predseda Oblasťného výboru SZPB Jaroslav Bulko spolu s riaditeľkou Centra voľného času Helenou Gáfrikovou.

V prvom kole bol náročný test o vedomostiach o 2. sv. vojne a SNP, v druhom kole žiaci určovali 15 najznámejších pamätníkov na Slovensku, spojených s týmto obdobím.

Počas prestávky si mohli súťažiaci a pedagógovia pozrieť virtuálnu prehliadku koncentračným táborom Osvienčim.

V treťom kole každé družstvo predstavilo spoločnú esej, v ktorej boli spracované zá-

žitky ich starých rodičov alebo príbuzných v SNP alebo v iných vojnových udalostiach. Boli to veľmi zaujímavé malé literárne diela.

Vo štvrtom kole súťažiaci odpovedali na otázky, ktoré boli zamerané na dve knihy, ktoré porota vybrala a museli ich mať prečítané do súťaže. Obe sa týkali udalostí zo SNP a holokaustu: Albert Marenčin – Dezertéri a Ondrej Šimek – Takto to bolo.

Výsledky zaujali nielen porotu a pedagógov, ale aj členov historicko-dokumentačnej komisie, ktorí tiež asistovali pri organizovaní súťaže.

Najlepšie pripravené bolo družstvo zo ZŠ na ulici Petra Jilemnického v Žiari nad Hronom, ktoré sa stalo víťazom a postupuje do celoslovenského kola. Na druhom mieste sa

umiestnili žiaci zo ZŠ v Hliníku nad Hronom a na treťom žiaci zo ZŠ a MŠ cirkevnej zo Žiari nad Hronom. Tieto družstvá boli odmenené diplomami a hodnotnými vecnými darmi, ktoré im odovzdal podpredseda OblV SZPB Ľu-

bobomír Jančo v mene sponzora.

Nezabudlo sa ani na pedagógov. Všetkým im bolo odovzdané Čestné uznanie OblV SZPB a Centra voľného času za ich obetavú prácu v príprave žiakov na súťaž.

Ľubomír Jančo podpredseda OblV SZPB a predseda HDK

Partizáni v Kolibabovciach

Moje spomienky na obdobie 2. svetovej vojny sú spomienky 12-ročného dievčata.

Môj otec Ján pochádza z prvého manželstva Jána Kuzmu-Lukáča (to bola aj prezývka našej časti rodiny) a mal štyroch bratov.

V tom čase sme boli súčasťou maďarského územia, čiže vojaci museli rukovať do maďarskej armády. Môj otec mal modrú knižku a tak nemusel, ale prácam v pracovnom tábore sa vyhnúť nemohol.

Jeden z otcových bratov strýko Andrej Kuzma narukoval, ale v priebehu bojov pri vhodnej príležitosti prebehol k sovietskej armáde. Nakoľko však nechal svoje identifikačné známky na bojisku, tak ho vyhlásili za mŕtveho. Teta dostala úmrtý list a pamätám sa ako to zasiahlo celú rodinu, nakoľko okrem manželky mal ešte tri dcéry.

Krátko po tejto tragickej správe, v čase keď sa mlátilo obilie, bol podvečer a pomaly sa už stmievalo. O našu rodinu sa starala viac-menej len mamka Mária Kuzmová, rod. Mihaľová, pretože otec bol na prácach v pracovnom tábore. Pamätám si, že aj ja som bola pri týchto prácach a zrazu som zbadala, ako sa nejaký chlap schováva za stohom slamy. Naša mamka sa tam išla nebojáčne pozrieť a našla tam nášho strýka Andreja – živého a zdravého. Strýko jej povedal, že je tu neďaleko v Koromľanských lesoch s partizánmi, že zoskočili padákmi, je ich zatiaľ dvanásť a potrebujú nejakú stravu. Naša mamka sa veľmi potešila, že vidí švagra živého. Ale ruskí partizáni jej pohrozili, že to nesmie nikomu povedať a ani jeho manželke, lebo keď jej to povie, manželka by ich mohla prezradiť.

Strýko však v nestráženej chvíli mamke pošepkal, aby to tete povedala. Mamka dala strýkovi jedlo, ktoré mala doma. Partizáni odišli a chodili pravidelne pre stravu, ktorú mamka nachystala.

Na druhý deň ráno odišla mamka pešo do Jenkoviec a povedala tete, že jej manžel žije. Teta za-

čala nariekať prečo neprišiel domov a mamka mala čo robiť, aby ju utišila a povedala jej čo je vo veci – že ako partizán musí zostať v utajení a ona musí naďalej predstierať, že je vdova, aby nikto nič nezistil.

Aby sa mohla stretnúť s manželom, tak prišla spolu s dcérami na návštevu do Kolibaboviec. Tak sa teta stretla v maštali u mojich rodičov so strýkom, bolo to asi 3-krát. Potom však nato prišiel veliteľ partizánov a strýka, tetu a našu mamku chcel zastreliť, pretože ho oklamali a za jeho chrbtom sa stretávali. Nakoniec to všetko dopadlo dobre a všetko sa urovnalo.

Po čase náš otec Ján Kuzma utiekol z pracovného tábora domov a vtedy sa dozvedel, že jeho brat Andrej žije a že je partizán v tunajších horách. No hneď na druhý deň ráno po jeho útoku z tábora k nám prišli maďarskí žandári s tým, že keď sa otec nevráti do tábora, celú našu rodinu odvedú na ruský front a použijú ich v 1. línii, ako živý štít. Naša mamka žandárom povedala, že švagor z Jenkoviec padol na fronte a otec išiel pomôcť jeho manželke so žatvou s tým, že sa hneď

Anna Škodová rod. Kuzmová narodená 27. 2. 1932 zomrela 11. 3. 2024. Dlhoročná členka SZPB a držiteľka osvedčenia č. 255 po manželovi, mojom otcovi, účastníkovi SNP Horná Lehota.

ráno dostaví do Sobraniec. Mamka s otcom uvažovali, či by sa otec nemal pridať k partizánom. Nepovažovali to však za rozumné a báli sa o osud rodiny a tak sa otec rozhodol, že sa vráti späť do pracovného tábora.

Z rozprávania otca si pamätám, že v pracovnom tábore ho využívali aj ako prekladateľa, nakoľko vedel dobre hovoriť po maďarsky.

Čo sa týka pôsobenia partizánov v našom kraji, viem že aj ženy – partizánky vykonávali odbojarsku činnosť. Viem o dvoch, ktoré sa prezliekali do krojov a chodili do Užhorodu a Sobraniec na výzvedy a podávali správy partizánom.

V ďalšom priebehu vojny boli povolávaní na front stále ďalší a ďalší chlapi. Narukovať musel aj manžel mojej druhej Zuzky. Bol to mladý manželský pár a mali malú dcérku. Moji rodičia ho presvedčali, aby nešiel, aby radšej ušiel do hôr. Ale on sa bál a moji rodičia sa mu neodvážili priamo povedať, kam má ísť za partizánmi. No a tento príbeh nedopadol dobre, strýko bol naposledy vidенý v okolí Krčavy a domov sa už nikdy nevrátil.

Inak sa zachovali niektorí chlapi v Koromli a namiesto rukovania na front ušli k partizánom do Koromľanských lesov. Samozrejme, nezostalo to bez problémov. Ušiel aj syn mamkinej sesternice Chomič a žandári stále chodili za jeho mamkou, že kde má syna. Ona však donekonečna tvrdila, že ona syna vypravila na vojnu a nič viac o ňom nevie. Naša mamka bola presvedčená, že nikto nevie, že tu v okolí sú partizáni a bola veľmi prekvapená, keď jedno ráno k nám prišla mamka mladého Chomiča z Koromli a povedala jej, že ju zajtra berú na výsluch do Užhorodu, že sa však nemá ničoho báť, že nikomu neprezradí kde sú partizáni, ale ak sa nevráti, aby to partizánom dala vedieť, pretože má medzi nimi syna.

Naša mamka jej povedala, že o tom nič nevie, aby ju do ničoho nezaplietla. Teta Chomičová jej

Fotografia dvoch bratov Jána Kuzmu a Andreja Kuzmu.

Fotografia mojej babičky: Mária Kuzmová, manželka Jána Kuzmu a druhá je teta Anna Kuzmová manželka partizána Andreja Kuzmu. V čase fotografovania už boli obe vdovy, o ktorých sa tiež píše v príbehu.

však nato odpovedala: „A odkiaľ Andrej včera niesol šesť chlebov a hrniec s bravčovou masťou?“ Toto otázkou ju teta Chomičová presvedčila, že toho vie dosť. Mamka do rána od strachu nespala.

Na druhý deň sa od ľudí, čo prichádzali od Užhorodu (z Užhorodu sa chodilo pešo a cez náš dvor) dozvedela, že: „Chomičová a ostatných zajatých ľudí z Koromli hnali pešo do Užhorodu žandári a v rukách niesli muníciu v debničkách“.

To bola zlá správa. Na druhý deň sme sa dozvedeli, že tetu Chomičová museli doviest' na voze lebo bola dobitá, že sa nemohla postaviť na nohy. Ale neprezradila nič. Jej syn nakoniec celú vojnu prežil, ale bohužiaľ, ako mnohí mládenci pri likvidácii munície po vojne, bol neopatrný a vybuchla mu v rukách a zabila ho.

V týchto ťažkých časoch bolo často dilemou, čo komu povedať alebo nepovedať, prezradiť alebo neprezradiť. Aj v jednom aj v druhom prípade sa veľakrát stá-

valo, že niekto zmizol a nikto sa už nikdy nedozvedel prečo, ako a kam sa stratil.

Ešte na jednu udalosť z tých čias si spomínam. Nakoľko som bola ešte zvedavé dieťa a deti sú všade a hlavne tam, kde by nemali byť. Bola som na dvore a na dvore u susedov Goronových stál voz plný munície. Postávali tam vojaci, ale neviem akej boli národnosti. Rozprávali však tak, že som im rozumela a hovorili, čo s tým vozom urobia. Padol aj taký názor, že celý voz zakopú.

Dodnes neviem, či ho zakopali, alebo nie. Ale ten obraz a predstavy mám celý život pred sebou. Bola to hrôzostrašná predstava, že tu muníciu zakopú a tak zostane blízko a bude nás ohrozovať.

Pamäť je úžasný nástroj. Myšlienky, zážitky a udalosti sa ti do nej vryjú a zostanú v nás po celý život. Ale dnešok nám potvrdzuje, že na nich nemôžeme zabúdať a je potrebné to pripomínať ďalším generáciám.

Anna Škodová rod. Kuzmová

Kto bol Ján Melicher?

Pochádzal z obce Romhán (dnešné Lipovany), kde sa narodil 14. 4. 1924.

Na vojenskú kariéru sa dal v roku 1944, keď po Viedenskej arbitráži ušiel cez nové hranice z Maďarska na Slovensko. V partizánskej brigáde Za oslobodenie Slovanov sa zapojil do SNP. Od 28. septembra 1944 do 28. februára 1945 pôsobil v priestore Korytnica, Chabenec, Prašivá ako rozviedčik v partizánskej brigáde Jána Švermu (tak to uvádza oficiálny dokument).

5. 3. 1945 sa stal príslušníkom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, konkrétne príslušníkom náhradného delostreleckého oddielu. Odtiaľ bol priradený k protitankovému oddielu, povýšený na slobodníka, desiatnika a na konci septembra 1946 bol prepustený mimo činnú službu.

Dňa 1. októbra 1949 sa stal poddôstojníkom z povolania v hodnosti čatár a slúžil ako staršina batérie 255. protitankového oddielu v Klatovách.

Od septembra 1951 do septembra 1952 bol poslucháčom delostreleckého učilišťa v Hraniciach na Morave, kedy sa stal dôstojníkom v hodnosti poručík.

Za službu vlasti bol vyznamenaný medailami: Za službu vlasti, Za zásluhy o obranu vlasti, Radom Červenej hviezdy a rôznymi pamätnými medailami. Vrátnane za účasť v SNP.

Dosiahol hodnosť podplukovník a po odchode do zálohy 30. 6. 1980 sa aktívne zapojil do činnosti klubu vojenských dôchodcov. Zomrel vo veku 94 rokov.

Podľa potvrdenia MNO Praha nadobudol charakter čs. partizána službou v partizánskej brigáde „Za oslobodenie Slovanov“ v dobe od 28. 10. 1944 do 19. 2. 1945.

Spracované podľa podkladov syna Vladimíra Melichera

Hitlerov pobočník o vklade ZSSR na rozdrvení nacizmu

Federálna služba bezpečnosti RF odtajnila dokumenty z vyšetrovania bývalého osobného pobočníka Adolfa Hitlera Otta Günscheho, v ktorých priznáva rozhodujúcu úlohu ZSSR na rozdrvení nemeckého nacizmu.

Vo vyhlásení pre sovietsku vládu Günsche poznamenal, že útok Červenej armády na začiatku roku 1945 „umožnil anglo-americkým vojskám bez osobitných ťažkostí vpadnúť do Nemecka“. (Išlo o Stalinom sľúbenú pomoc Churchillovi na odľahčenie náporu, ktorým Nemci spôsobili problémy západným spojencom v Ardenách. – pozn. -vmi-)

„Nápor Rusov z východu bol príčinou zastavenia nemeckého útoku na Západe, značne odhalil Západný front a poskytol anglo-americkým vojskám možnosť bez osobitných ťažkostí vpadnúť do Nemecka,“ písal Günsche.

Podľa Günscheho Hitler v roku

1944 rátal s rozkolom medzi spojencami a plánoval dohodnúť sa s USA a Veľkou Britániou o spoločnej vojne proti ZSSR.

Pripomeňme si, že Günsche

bol zatknutý v máji 1945 a prepravený do Moskvy, kde poskytol rad svedectiev o hlavnom stane hitlerovského velenia.

V slovenskej tlači nie je jeho meno neznáme, písalo sa o ňom napr. aj to, že práve on dal spáliť telá Adolfa Hitlera a Evy Braunovej.

Zomrel 2. októbra 2003 vo veku 86 rokov. **Vladimír Mikunda**

Bitka o Ardeny.

Júnové bombardovanie Bratislavy

Dňa 16. júna 2024 uplynulo 80 rokov, čo Bratislava a najmä rafinéria Apollo zažili masívny nálet spojencov.

Oprávneným vojenským cieľom boli podľa mňa rafinéria a prístav. Po Dunaji sa vozila ropa z rumunských ropných polí a spracované pohonné látky sa následne vozili na východ pre nemecké vojská. Bomby padali aj do centra mesta a vyžiadali si tiež množstvo civilných obetí (najmä zamestnancov rafinérie). V tejto súvislosti je pomerne málo známa rola, ktorú zohrala mladá Beatrix Pospíšilová.

Bola „československým“ dieťaťom: otec bol Čech, matka Slovenka. Narodila sa v roku 1922 v Bratislave. Tesne pred rozdelením Československa odišla s otcom do Prahy. Príbeh špiónky Trixi (Beatrix Pospíšilovej) sa začína v Prahe na Barrandove, kde sa dostala do priazne šéfa nacistického spravodajstva. Po

atentáte na Heydricha padlo podozrenie aj na slečnu Pospíšilovú. Zatklo ju gestapo, ale podarilo sa jej presvedčiť väzňateľov o svojej nevine. Neskôr získala pas a odcestovala za svojou tetou Hrubíškovou do Bratislavy, ktorá už v tom čase spolupracovala s občianskym odbojom (známa bola ako Biela pani).

V Bratislave sa zamestnala v rafinérii Apollo. Vďaka svojej perfektnej nemčine, mladosti a kráse ju vedenie rafinérie pozývalo na spoločenské stretnutia s renomovanými hosťami fabriky z Nemecka. Keďže pracovala na expedičnom oddelení, nebolo pre ňu problémom získavať citlivé údaje o dodávkach ropy, prepravovanej loďami z Rumunska po Dunaji, ako aj o produkcii fabriky. Prostredníctvom ilegálnej siete odosiela získané informácie spolu s fotografiami objektov rafinérie exilovej československej vláde do Londýna.

Spojenské lietadlá bombardovali rafinériu spolu s prístavom 16. júna 1944. Zahynulo pritom 74 zamestnancov fabriky, ďalší mŕtvi a nezvestní boli v prístave, ako aj v samotnom meste. Bomby padali totiž aj do mesta, zasiahli napr. budovu Slovenského národného múzea na nábreží, Obchodnú ulicu...

Mladá Trixi zrejme poznala dátum chystaného bombardovania, ale napriek tomu prišla v ten deň do práce ako inokedy. Ničivý kobercový nálet, keď spojenecké letectvo v troch vlnách náletov ničilo Apollo a prístav, vrátane mnohých lodí, síce prežila, ale strašná udalosť ju poznačila a obraz skazy ju vraj prenasledoval až do smrti.

Po vojne sa usadila v Trenčíne. Zažila tam aj nepríjemné časy, keď po februári 1948 bola jej mladá rodina prenasledovaná. Neskôr pracovala ako zdravotná sestra na trenčianskej onkológii. S manželom Čelkom vychovala troch synov. Zomrela v Trenčíne v roku 1997. **Ivan Horský**

Volali ju slovenskou Mata Hari a údajne bola najmladšou špiónkou Európy. Beatrix Pospíšilová Čelková.

(Pokračovanie na str. 15)

Ruská FSB odtajnila archívy o zločinoch západných vojakov v Berlíne 1945

Americkí, francúzski a anglickí vojaci spustili na jeseň 1945 proti porazeným civilným Berlínčanom skutočný teror. Ludí masovo bili, okrádali i znásilňovali. Aj toto sa dá dočítať v odtajnených archívnych dokumentoch, ktoré teraz zverejnila FSB Ruska.

Po víťaznom máji 1945 bola na správu sovietskej zóny vytvorená Sovietska vojenská administrácia v Nemecku. Tá bola rozdelená na niekoľko operačných sektorov orgánov štátnej bezpečnosti a vnútra ZSSR. Sovietski agenti bojovali s nacistickým podzemím, vyhľadávali a zatýkali vojenských zločincov, kontrarozvedkou, napomáhali formovaniu orgánov nemeckej samosprávy...

Berlínsky operačný sektor, samozrejme, pozoroval aj to, čo sa deje v americkej, britskej a francúzskej okupačnej zóne Berlína. Zhromažďoval dokumentačné svedectvá toho, ako spojenecké vojská aktívne terorizovali nevinných miestnych civilov.

Svojevôľa narastala

„Bolo zistené, že prípady chuligánstva, okrádania a násilia zo

strany amerických vojakov nad Nemcami neutíchajú,“ hovorí sa v správe náčelníka operačného sektora Sovietskej vojenskej administrácie Berlína genmjr. Alekseja Sidneva, zaslanej námestníkoví ľudového komisára vnútra ZSSR genplk. Ivanovi Serovovi zo dňa 9. 11. 1945. Sidnev pri tom poukázal na najvypuklejšie prípady.

„21. októbra t.r. sa domov z práce vracali dvaja Nemci Friedrich Scholz... a Karl Kryczek... Na ulici... k nim pristúpili dvaja americkí vojaci a požiadali ich o pripálenie cigariet. Potom, bez akéhokoľvek dôvodu, každý Američan vystrelil z pištole jeden výstrel. Scholz bol ranený do prsa a Kryczek do brucha. Polícia ich v ťažkom stave previez-

la do nemocnice...“ písal Sidnev. Ďalší prípad sa udial 26. októbra a týkal sa Lotty Blocksdorfovej, ktorej americkí vojaci strelbou ťažko ranili bedro, no stihli sa skryť.

V správe z 19. 11. sú nové prípady bezprávia. Dňa 26. septembra dvaja vojaci vošli do obchodu na rohu ulíc..., „kde stáli ženy v rade“. „Jeden sa postavil do dverí a druhý hrubo chytil jednu ženu, zatiahol ju do kúta a išiel ju znásilniť“.

V tom čase vošiel do obchodu miestny obyvateľ, maliar Paul Kalin, ktorý sa postavil násilníkom. „Keď ho Američania zbadali, začali ho biť. Zlomili mu nos, prerazili hlavu a potom ušli,“ píše Sidnev.

Ďalšie prípady sa týkali ako americkí vojaci pašťami zbili miestneho zubného lekára Richarda Zielima. Výrazili mu zub, ukradli náramkové hodinky a ešte sa snažili stiahnuť mu z prsta obrúčku.

Alebo ako v noci z 9. na 10. októbra dvaja americkí vojaci napadli nočného strážnika, ktorý im ukázal cestu. Zbili ho takmer na smrť a ukradli mu obrúčku, tisíc mariiek, okuliare, baterku a ďalšie drobnosti.

10. októbra 1945 zopár opitých amerických vojakov vtrhlo do nevelkej reštaurácie vo štvrti... Začali mať spor s jej majiteľom a potom ho zbili a ukradli mu peňaženku. Cestou na... napadali ľudí na ulici a jedného veľmi zbili. Vzápätí zbili aj jedno dievča. To im však nestačilo a tak vtrhli do obchodu so zeleninou, kde rozbili vitrínu.

Hromadné „nálety“

Večer 26. 10. 1945 prišli k reštaurácii Femina dve nákladné autá s asi 40–50 vyzbrojenými vojakmi. Vtrhli do budovy, uzavreli všetky východy a prinútili prítomných Nemcov odovzdať im všetky veci. Za 10–15 minút tak ukradli Nemcom hodinky, ob-

rúčky, peniaze, ženské goliere z kožušín a ďalšie veci.

Násilníci z Francúzska a Anglicka

Sidnev uvádza, že keď sa večer 29. septembra 1945 Berlínčan Willi Born vracal domov, prepadli ho traja francúzski vojaci, silno ho udreli po hlave až odpadol a spadol. Po prebratí sa zistilo, že mu „ukradli dva prstene, 300 mariiek, doklady, potravinové lístky a kúsok mydla“.

Večer 27. septembra vtrhli do bytu Agneši Tornov z... „traja francúzski vojaci, ktorí ju a aj nachádzajúcu sa tam dievčinu Riss znásilnili“. Na záver majiteľke ukradli 200 mariiek, zlaté hodinky a ušli.

V noci z 30. na 31. októbra 1945 traja anglickí vojaci vtrhli do bytu na jednej z ulíc... „Keď tam vpadli, žiadali od majiteľa červené víno. Domáci im odvetil, že víno nemá a tak mu Angličania ukradli cenné veci a odtiahli.

Spracované podľa ria.ru z 22. 5. 2024

Čo píšu o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 5)

■ **Nezákonnosť ohľadne Krymu z roku 1954 je dokázaná!**

Nezákonnosť odovzdania Krymu do zostavy USSR v roku 1954 je dokázaná, ostalo len prijať súdne a politické rozhodnutie, vyhlásil hlava parlamentu republiky Vladimir Konstantinov.

Návrh zákona o zneplatnení a nezákonnosti rozhodnutia o odovzdaní Krymskej oblasti zo zostavy RSFSR do zostavy USSR bol doručený Štátnej Dume RF v marci. V návrhu sa hovorí, že rozhodnutie o pripojení polostrova k sovietskej Ukrajine nemá právnu silu, pretože bolo prijaté s narušením právneho základu troch ústav – Ústavy RSFSR, ZSSR i USSR.

Prezídium Najvyššieho sovieta ZSSR 19. 2. 1954 vydalo výnos o odovzdaní Krymskej oblasti zo zostavy RSFSR do zostavy USSR. O dva mesiace, 26. apríla, sa dokument stal zákonom ZSSR.

Podľa ria.ru z 13. 4. 2024

■ **Anton Hrnko: Ako sa pozeráť na vznik Slovenského štátu (1939)**

Už som niekoľkokrát spomenul, že všetky národy sa snažia vyzeráť pred dejinami lepšími, ako v skutočnosti sú.

Len sa pozrime po okolí. Maďari si nepripustia, žeby v histórii spravili niečo zlé. Jeden z najväčších kolaborantov s Hitlerom

(Pokračovanie na str. 15)

- **Banská Bystrica:** Viera Borbášová a Mgr. Alena Perončíková 81, Ľubica Halabuková 82, Ľubica Murgašová, Mgr. Mária Golianová a Anna Bobáková 75, Anna Pešková a Anna Lenárová 70 a Mgr. Oľga Škripková 90 rokov.
- **Bardejov:** Peter Keselica 75 a Ján Rusin 85 rokov.
- **Bernolákovo:** Viera Markušová 70 a Eva Šticová 75 rokov.
- **Bratislava – Nové Mesto:** Alojz Hrubý 92 a Bohumil Krajačíč 90 rokov.
- **Breznička:** Štefan Kovalančík 86 rokov.
- **Brezno:** Mária Donovalová 75 a Anna Lányiová 70 rokov.
- **Brusno:** Katarína Feriancová 70 rokov.
- **Budiná:** Anna Uhrinová 84 rokov.
- **Cetuna:** Oľga Štefániková 81 a Emil Pospíšil 73 rokov.
- **Cinobaňa:** Darina Belovová 83 a Mária Konáreková 85 rokov.
- **Čičmany:** Erika Michaličová 70 rokov.
- **Čirč:** Nadežda Kubová 65 rokov.
- **Čierny Potok – ZO SZPB arm. gen. Ludvíka Svobodu:** Ing. Zdeněk Pupala 70 a Imrich Ostrihoň 85 rokov.
- **Dargov:** Štefan Cempa 60 rokov.
- **Galanta:** Bernardína Nyársiková 90, Viera Pastvová 85 a Vladimír Danko 65 rokov.
- **Halič:** Božena Hikkerová 75 rokov.
- **Harmanec:** Milan Rečkovič 88 a Elena Lovasová 70 rokov.
- **Hažlín:** Anna Framasová 65 rokov.
- **Hostie:** JUDr. Milan Jonis a Valent Ďuriač 60, Júlia Ďuriačová, Terézia Švecová a Júlia Borčinová 75 a Emil Vida 81 rokov.
- **Horná Mičiná:** Anna Baranová 80 rokov.
- **Hrabské:** Ľudmila Marko 40 rokov.
- **Hrachovo:** Ján Sihelský 80 rokov.
- **Hrušov:** Anton Bobák 80 rokov.
- **Humenné:** Vladimír Čipák 65 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Júlia Lajzová 97 rokov.
- **Kolačno:** Margita Duchovičová a Jozef Gendiar 75 a Robert Kubica 55 rokov.
- **Kordíky:** Ján Jakubík 70 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Margareta Arendášová 75 a Anna Hudáková 80 rokov.
- **Krivé:** Michal Labaš 80 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Jozef Balaška 80 rokov.
- **Lenartov:** Peter Bľanda 60 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Emília Šed'ová 94 rokov.
- **Lovinobaňa:** Danica Šróbová 45 rokov.
- **Lučenec I.:** Tatiana Miklecová 82 rokov.
- **Lučenec II.:** Izabela Sabová 96 rokov.
- **Lubietová:** Františka Begánová 75 rokov.
- **Martin:** Zdena Lietavcová 65 a RNDr. Peter Repka 40 rokov.
- **Medzibrod:** Valéria Dunajská 91 rokov.
- **Medzilaborce:** Ivan Džugan 60 a Vladimír Lapihuska 81 rokov.
- **Michalovce:** Ing. Andrej Staško 55, Miroslava Mandelová 75 rokov.
- **Nacina Ves:** Anna Hlavatá 75 a Ladislav Hric 70 rokov.
- **Nová Baňa:** František Martinec 91 rokov.
- **Nové Mesto nad Váhom – ZO SZPB gen. Institoris:** Ing. Peter Kodún a Peter Michalík 55, Bohuslava Macková a Vladimír Moravčík 80, Anna Fajnorová 81, Antónia Muthová a Ing. Milan Šebeň 82, Eduard Gába 87, Anna Balkovicová 89, Emília Vydarená 90, Irena Košíková 93 a Ladislav Tomášek 94 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Darina Bieliková 70 a Ľubomír Roško 65 rokov.
- **Podolíne:** Alexandra Jašurková 25 rokov.
- **Poltár:** Zuzana Nagyová 85 a Margita Ostrihoňová 70 rokov.
- **Pliešovce – ZO SZPB genmjr. A. Kordu:** Imrich Gonda 80 rokov.
- **Prešov:** Oskar Šalko a Pavol Timko 90 rokov.
- **Prievidza – ZO SZPB pri HBP a. s.:** Jozefína Lietavská 75 a Viera Prídavková 81 rokov.
- **Radvaň nad Laborcom:** Tatiana Lipčáková 65 rokov.
- **Revúca – ZO SZPB Generála Viesta:** Zoltán Zagiba a Ladislav Antal 87, Štefan Štuller 86, Štefan Ivan a Ervín Damrély 81 a Bc. Mária Janíková 60, Ing. Viera Hanesovská a Ľubica Kochanová 70, Božena Zajacová 83 a Viliam Suchý 89 rokov.
- **Rimavská Sobota:** Vlasta Bottlíková 81, Jarmila Lokošová 75, Kornélia Wirtschaftlerová 98, Valéria Pakanová 86 a Jolana Zubačová 80 rokov.
- **Rožňava:** Elena Hliváková 80 a Marta Barnáková 70 rokov.
- **Selce:** Jozef Mesík 65 rokov.
- **Sliach:** Oľga Mírhriková 76 rokov.
- **Slovenská Lupča:** Eva Gálová 80, Viera Giertlová, Elena Tišliarová a Oľga Kišová 75, Eva Krajčová, Štefan Pu-
- vák a Alena Petriková 70 a Iveta Gazdíková 60 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Mikuláš Strenk 70 rokov.
- **Stebník:** Ján Bačar 80, Zuzana Mlynárová 86 a Jozef Varchol 80 rokov.
- **Strážske:** Katarína Zúbková 70 rokov.
- **Sučany:** Miriam Balážová 50 rokov.
- **Šarišské Jastrabie:** Ľubomír Rešetár 50 rokov.
- **Špania Dolina:** Mária Gažúrová 81 a Ján Fábik 82 rokov.
- **Tomášovce:** Emília Jozafová 86, Ján Mičuda st. 75 a MVDr. Ján Barkáč 83 rokov.
- **Trebišov:** Vladimír Kočíš 65 a Viera Vikartovská 70 rokov.
- **Trenčín – ZO SZPB gen. Goliana:** Martin Boor 80, Eva Heberová 75 a Mgr. Anna Lohrová 80 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Pavel Rozvadský a Zdenko Kadlec 75 rokov.
- **Trhovište:** Blažej Kačkoš 55 rokov.
- **Utekáč:** Dušan Kubinec 80 a Ivan Bacáni 65 rokov.
- **Valaská:** Božena Klajdáčová 89 rokov.
- **Veľký Lipník:** Ľuba Berilová 70 rokov.
- **Vinné:** Štefka Žoffčáková 70 rokov.
- **Vysoká nad Kysucou:** Vladimír Gajdičiar 75 a Emília Mydliarská 70 rokov.
- **Vyšné Ružbachy:** Katarína Kuzmiaková 80 rokov.
- **Závažná Poruba:** Božena Mikulášová 70 rokov.
- **Zemianske Kostolany:** Anna Cmarková 65 a Oľga Mrtviková 83 rokov.
- **Zvolen:** Ing. Ľudovít Bokor 70 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Mária Brabcová 80, František Fazekaš 70, Anna Pavlíková, Elena Malíková a Ján Mlynár 75 rokov.

Pripájame sa ku gratulantom Ottovi Šimkovi

1. júna sa dožil právnik a partizán z 9. partizánskeho oddielu 100 rokov. Gratulujeme!

Životný príbeh Otta Šimka sme zvečnili v minuloročnom Bojovníkovi č. 8/2023.

<https://szpb.sk/bojovnik-noviny-antifasistov/>

Ocenenie jubilanta

Pri príležitosti 79. výročia ukončenia 2. svetovej vojny v Európe bol 7. mája viceprimátorom Popradu Štefanom Pčolom prijatý jubilujúci Jozef Šoltýs, ktorý sa dožil 96 rokov. Na prijatí boli prítomní predseda Oblastnej organizácie SZPB Poprad Michal Kopko a tajomník Ján Pavločin.

Jozef Šoltýs je členom SZPB od roku 1996. Šesťnásť rokov aktívne vykonával funkciu člena výboru ZO SZPB a tajomníka OblV SZPB Poprad.

Michal Kopko odovzdal oslávencovi Medailu za obetavú prácu I. stupňa, udelenú ÚR SZPB. Zároveň sa mu poďakoval za doterajšiu prácu v prospech Zväzu a poprial mu pevné zdravie a veľa síl do ďalšieho života.

– MK –

Americký vojnový veterán zomrel počas cesty na oslavy výročia Dňa D

Veterán amerického námorníctva z druhej svetovej vojny, ktorý cestoval do Francúzska na oslavy 80. výročia vylozenia v Normandii, zomrel vo veku 102 rokov. Informáciu o tom priniesla BBC.

Robertovi „Al“ Persichittimu z Rochestru sa 30. mája počas plavby na lodi smerujúcej do Európy zhoršil zdravotný stav. Následne ho helikoptérou previezli do nemocnice

v Nemecku, kde zomrel nasledujúci deň vo veku 102 rokov. Vojnového veterána vybralo na podujatie v Normandii Národné múzeum druhej svetovej vojny v New Orleans, ktoré mu cestu zaplatilo a zorganizovalo, informovala CBS News.

Persichitti po vojne pôsobil ako učiteľ. V roku 2020 ho vtedajší senátor Rich Funke vymenoval za čestného člena Siene slávy veteránov štátu New York.

Podľa teraz.sk

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Trenčín – ZO SZPB gen. Goliana:** Mária Matejková 78-ročná a František Šebesta 82-ročný.

■ **Brezno:** Alžbeta Maculová 88-ročná a Viera Svetlíková 80-ročná.

Češ' ich nehynúcej pamiatke!

Spomienkové podujatie v Bielorusku

Dňa 15. mája sa v Jelsku (Gomelská oblasť Bieloruska) konali podujatia zasvätené dejinám prechodu slovenských vojakov na stranu sovietskych partizánov a 80. výročia oslobodenia Bieloruska od nemeckých okupantov.

Po slávnostnom mítingu, usporiadanom pri pamätnom odznaku na Hrdinu ZSSR stotníka Jána Nálepku, delegácie bieloruských spoločenských organizácií a výkonný riaditeľ projektu „Víťazstvo patrí všetkým“ (voľný preklad) navštívili mestské múzeum Jel'ska. Hostí s ním oboznámila riaditeľka L. I. Novikova. Osobitne sa pri tom sú-

stredila na tematickú výstavu „Venované pamiatke na Jána Nálepku“.

Potom delegácia navštívila miestnu strednú školu č. 1 a Jel'ské gymnázium, kde sa všetci oboznámili s expozíciou venovanou udalostiam VVV.

Dňa 8. mája Jel'sk navštívila dočasná predstaviteľka SR v Bielorusku Katarína Žáková a zúčastnila sa Minúty spomienky pri pamätnom odznaku Hrdinu ZSSR Jána Nálepku.

Spoločne hostia v tento deň vysadili „Strom mieru a družby“ v areáli spomínanej strednej školy.

Jurijus Trakšjalis

V Jel'skom múzeu. Zľava výkonný riaditeľ projektu Jurijus Trakšjalis, predstaviteľ bieloruskej vojensko-historickej spoločnosti A. K. Bitus a riaditeľka múzea L. I. Novikova.

Pamätník Jána Nálepku v Jel'sku.

Desať rokov múzea Partizánskej brigády Jana Žižku

Koncom mája uplynulo desať rokov od otvorenia múzea Partizánskej brigády Jana Žižku (PBJZ).

Expozíciu múzea o činnosti PBJZ počas SNP vybudoval Oblastný výbor SZPB v Trenčíne z prostriedkov mikroprojektu cezhraničnej spolupráce Trenčianskeho samosprávneho kraja v hodnote 30 tisíc eur. Umiestnená bola v pôvodnej historickej budove v priestoroch pamätného miesta SNP na Jankovom vršku pri Uhrinci. Expozícia pozostáva z desiatich panelov, na ktorých je prezentovaná história protifašistického odboja a bojová činnosť Partizánskej brigády Jana Žižku, ktorá bojovala hlavne v oblasti Strážovských vrchov. Prevádzku múzea a sprievodcovstvo zabezpečujú členovia SZPB ako dobrovoľníci a pokiaľ im to ešte zdravotný stav dovoľoval aj priami účastníci protifašistického odboja.

Expozíciu naďalej dopĺňujeme novými exponátmi. Návštevníci si môžu pozrieť a vypočuť ďalšie informácie a príbehy cez qr kódy na svojich mobi-

loch. Múzeum navštevujú hlavne žiaci zo škôl a členovia SZPB z iných oblastí. Expozícia je spracovaná aj ako prenosná výstava na rollupoch.

Túto výstavu sme prezentovali napr. v Prahe, Brne, Bratislave, Múzeu SNP a ponúkame ju ako výstavu aj na iných miestach.

Prevádzka múzea sa nevyhla ani problémom. Expozícia bola z dôvodu výpovede vlastníka pôvodného objektu na Jankovom vršku presťahovaná koncom augusta 2017 do budovy bývalého zornického učilišťa v Bánovciach nad Bebravou, pričom nám pomohol Trenčiansky samosprávny kraj, ktorý budovu vlastnil. V súčasnosti vlastní budovu mesto Bánovce nad Bebravou, ktoré nám pri prevádzke múzea významne pomáha.

Propagáciu múzea zabezpečujeme na webovej stránke mesta <https://www.banovce.sk/muzeum-partizanskej-brigady-jana-zizku-0.html>, kde je umiestnená aj virtuálna prehliadka múzea. Propagáciu uskutočňujeme aj cez Wikipédiu a Google maps.

Ján Holíčka

Čo spôsobil seriál „Sedemnást zastavení jari“?

Obraz rozviedčika Maksima Isajeva-Stierlitz v prevedení Vjačeslava Tichonova v kultovom televíznom seriáli „Sedemnást zastavení jari“ bol taký presvedčivý, že ovplyvnil voľbu tejto profesie mnohých uchádzačov o spravodajskú službu, povedal minulý rok pri príležitosti 50. výročia od premiéry seriálu riaditeľ Služby vonkajšej rozvedky RF Sergej Naryškin.

Základným motívom seriálu bol rovnomenný román Juliana Semenova o tom, ako sovietska rozvedka odhalila existenciu separátnych rozhovorov hitlerovských papalášov s predstaviteľmi Západu na jar 1945.

„Vjačeslav Tichonov vytvoril natoľko presvedčivý obraz rozviedčika Maksima Maksimoviča Isajeva, že jeho herectvo ovplyvnilo voľbu profesie mnohých mladých ľudí,“ povedal Naryškin. Zdôveril sa, že i sám bol vtedy pod vplyvom tohto diela.

Seriál v roku 1973 videlo v ZSSR 80 miliónov ľudí. Kvôli svojim intelektuálnym a psychologickým zápletkám pustli v tých časoch večerné ulice miest a dedín.

V. V. Tichonov ako M. M. Isajev a Max Otto von Stierlitz.

Heydrichiáda a návrat lidických detí

Pod týmto názvom sa na ZŠ Komenského vo Svite uskutočnila vernisáž výstavy, ktorá bola pripravená v spolupráci s Múzeom SNP.

Výstavu otvoril Zástupca riaditeľky ZŠ Ivan Sikorský, potom s príhovorom vystúpili primátorka mesta Svit Dáša Vojsovičová a predseda Oblastnej organizácie SZPB v Poprade Michal Kopko.

Panely pripravila učiteľka Simona Krzysiek v spolupráci s lektorkou Múzea SNP Luciou Sotákovou. Žiaci, ale aj členovia ZO SZPB Svit sa oboznámili s historickými udalosťami od mája až júna 1942 v protektoráte Čechy a Morava.

Výstava bola otvorená pre školy a občanov okresu Poprad do 31. mája 2024.

MMK

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Dokončenie zo str. 13)

Miklos Horthy je národným hrdinom a vlastizradcu Jánosa Esterházyho chcú dokonca blahorečiť.

Rakúšania, hoci sa na nacistických zločinoch podieľali pomerne vo väčšom množstve ako ríšski Nemci, sa tvária ako obeť nacistickej expanzie. Rovnako ako Rakúšania i Poliáci si nepripustia, že do tragickej pozície roku 1939 sa dostali aj v dôsledku vlastnej agresívnej politiky voči svojim susedom. Ukrajinci oslavujú masových vrahov Banderu a Šucheviča, nuž a „bratia“ Česi vykresľujú jedného z najväčších kolaborantov v Európe E. Háchu div nie ako národného hrdinu. Len Slováci si sústavne kydajú na svoju hlavu vinu aj za to, že mali politickú reprezentáciu v rokoch najstrašnejšej vojny v dejinách sveta, ktorá bola schopná v danej mizérii previezť Slovensko s porovnateľne s lepším výsledkom, ako okolité národy.

Na otázku prečo je tomu tak, je pomerne ľahko odpovedať. Pretože slovenské elity, či už komunistické alebo postkomunistické stále pristupujú k výkladu slovenských dejín z pozícií pražských elít, pre ktoré sa na česko-slovenský štát pozerá ako na zlaté teľa. A na všetko, čo toto teľa kfmilo (hoc to aj bolo v príkrom rozpore so slovenskými národnými záujmami) sa povinne pozerá ako na správne a na všetko ostatné ako na nesprávne, poprípade zločinné.

Celý článok: <https://skspravysk/slovensko/historia/hrnko-ako-a-pozerat-na-vznik-slovenskeho-statu-1939/>

■ Zacharovova pomohla EP prerátať fantómové dlhy rumunského zlata

Európsky parlament požadoval, aby Rusko vrátilo zlato, ktoré v roku 1916 darovalo Rumunsku. Rusko už raz previedlo rumunskej vláde značné zlaté rezervy, – komentovala hovorkyňa ruského ministerstva zahraničia Maria Zacharova.

„Podľa historických materiálov v roku 1935 poslala sovietska vláda do Bukurešti 1436 ton cenností (17 vagónov!), ktoré zostali z cárskeho čias, ako prejav dobrej vôle. O necelých 6 rokov neskôr Rumunsko spolu s Treťou ríšou napadlo ZSSR.“

Moskva však Bukurešti v roku 1949 odpustila takmer celý dlh, ktorý Rumunsko dlhovalo Sovietskemu zväzu za problémy a zničenie, ktoré spôsobilo nášmu ľudu a krajine počas Veľkej vlasteneckej vojny. Napriek všetkým zverstvám, ktoré na našej zemi spáchali Hitlerovskí rumunskí spojenci. A nie je to menej ako 300 miliónov dolárov reparácií, t.j. ak to prepočítame na dnešné peniaze, vyjde to niečo okolo 4 miliárd dolárov. Ak by sme vypočítali všetky rumunské dlhy voči Rusku a Sovietskemu zväzu, potom, ako sa domnievajú niektorí odborníci, vyjde nám 1365 – 1665 ton zlata, ktoré 20 – 25-krát prevyšuje cenu všetkých rumunských zlatých zásob zaslaných do Ruska v rokoch 1916 – 1917.“

„Okrem toho Rusko v rámci rozvoja sovietsko-rumunských vzťahov vrátilo takmer všetko rumunské zlato a iné cennosti. Konkrétne Ceausescu vo svojich denníkoch napísal, že v rokoch 1948 – 1949 bolo do Rumunska repatriovaných 80 % kráľovských rezerv.“

AM zo 16. 3. 2024, výňatok

Rushdie: Umelá inteligencia ohrozuje iba neoriginálnych autorov

Nástroje umelej inteligencie môžu ohrozovať spisovateľov trilerov a vedeckej fantastiky, no chýba im originalita a humor na ohrozenie skutočných románopiscov, napísal spisovateľ Salman Rushdie vo francúzskom časopise *La Nouvelle Revue Française*.

Konkrétne pri tom hovorí, že otestoval nástroj ChatGPT: Dal mu za úlohu napísať 200 slov v jeho vlastnom štýle a výsledok označil za „znôšku nezmyslov“.

„Nikto z čitateľov, ktorí si prečítali čo i len jedinú stránku toho, čo som napísal, si nemohol myslieť, že autorom som ja. Je to celkom upokojujúce,“ uvádza, no pripúšťa, že schematickejších autorov by generatívne nástroje s umelou inteligenciou mohli ohroziť.

„Problém je, že tieto tvory sa veľmi rýchlo učia,“ vyhlásil. To by podľa neho mohlo znepokojovať autorov žánrov ako sú trilery alebo vedecká fantastika (sci-fi), kde originalita nie je taká dôležitá. Obzvlášť veľké riziko môžu nástroje umelej inteligencie predstavovať pre autorov píšucich pre televíziu a filmy.

Podľa teraz.sk z 21. 3. 2024

